

ЗМІСТ

Засідання десяте, ранкове
(Четвер, 1 березня 2018 року)

Заяви фракцій:	
«Народний фронт» і «Блок Петра Порошенка»	...4
Радикальної партії Олега Ляшка та «Об'єднання «Самопоміч»	...6
Відхилення проектів законів про внесення змін до:	
деяких законів України щодо удосконалення законодавчого регулювання у галузі зовнішньої реклами	...7
Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» щодо удосконалення механізму реформування друкованих засобів масової інформації	...26
Включення законопроектів до порядку денного пленарного засідання	...31
Прийняття за основу в першому читанні проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд»	...32

Прийняття постанов про:

Звернення Верховної Ради України до міжнародного співтовариства у зв'язку із незаконною підготовкою виборів Президента Російської Федерації на тимчасово окупованій частині території України – в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі ...47

Звернення Верховної Ради України до парламентів іноземних держав та парламентських асамблей міжнародних організацій щодо засудження політичних репресій Російської Федерації проти громадян України внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України та звільнення політичних в'язнів – громадян України ...73

Прийняття рішення про повернення на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» ...63

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДЕСЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
1 березня 2018 року, 10 година 3 хвилини*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку! З першим днем весни вас! Прошу всіх заходити до залу і приготуватися до реєстрації. Готові?

Увімкніть систему «Рада».

У сесійному залі зареєструвалися 333 народних депутати. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги! Учора Конституційний Суд України виніс рішення щодо Закону «Про основи державної мовної політики», прийнятого 3 липня 2012 року, – визнав його неконституційним. Щиро вітаю всіх українців з винесенням такого справедливого рішення. Тим ганебним актом російська агентура під масками українських політиків намагалася розколоти Україну. Ми пригадуємо, хто був тоді в залі, як боролися за неприйняття цього закону. Хочу наголосити, що Основним Законом, який визначає засади державної мовної політики в Україні, була і є Конституція України, у статті 10 якої однозначно говориться, що державною мовою в Україні є українська мова.

Рішення Конституційного Суду відкриває нам можливість розглянути і прийняти новий закон про мову. Звертаюся до фракцій з проханням провести консультації стосовно законопроектів щодо мовного питання, зареєстрованих у парламенті, щоб ми могли їх обговорити і вийти на позитивне рішення українського парламенту.

Колеги, також хочу повідомити, що завтра, 2 березня, делегація на чолі з Головою Верховної Ради України візьме участь у міжпарламентській безпековій конференції «Грузія, Молдова та Україна: Східне партнерство та поточні виклики безпеки». Україна, Грузія і Молдова, як ніхто інший, знають про безпекові загрози. Наші країни на собі відчули, що таке російська агресія. Але окрім цього, наші країни об'єднує ще й шлях євроінтеграції, яким ми рухаємося разом.

Завтра з закордонними колегами ми обговоримо спільну безпекову стратегію, звіримо наші годинники на шляху євроінтеграції. Має зібратися вісім спікерів Балто-Чорноморського регіону. Це буде дуже важлива нарада, ініціатором якої в тому числі є й Україна.

Тепер щодо порядку денного. Сьогодні у порядку денному першими до розгляду стоять питання щодо інформаційної політики, які є надзвичайно важливими. Думаю, ми їх розглянемо детально.

Потім перейдемо до розгляду в першому читанні проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд». Доручення Голови Верховної Ради України було виконане – комітет дав позитивне рішення, і сьогодні, я впевнений, парламент має великий шанс прийняти в першому читанні законопроект про антикорупційний суд, який є надважливим для країни, суспільства, наших міжнародних зобов'язань.

Далі до розгляду стоять законопроекти дуже важливі для євроінтеграції, дорожньої карти, яку вчора спільно затвердили уряд і парламент. Щодо Національного банку України консультації продовжуються.

Отже, я переконаний, сьогодні ми можемо провести плідний робочий день. Закликаю всіх до активної роботи в залі.

Колеги, щойно до президії надійшли заяви від фракцій: «Народний фронт» і «Блок Петра Порошенка» та Радикальної партії і «Самопоміч» з вимогою про оголошення перерви, але вони готові замінити їх виступами.

Для виголошення заяви від фракцій «Народний фронт» і «Блок Петра Порошенка» на трибуну запрошується голова фракції «Народний фронт» Максим Бурбак. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановний Голово! Шановні колеги! Шановний народе України! Учора зі Стокгольму ми отримали прекрасну новину: друге позитивне для України рішення в арбітражному процесі, розпочатому урядом Арсенія Яценюка у 2014 році проти російського «Газпрому». Стокгольмський арбітражний суд задовольнив вимоги «Нафтогазу» щодо компенсації понад 4 мільярди за недопоставлені

«Газпромом» обсяги газу для транзиту. Міжнародний арбітраж відхилив вимоги російського газового монополіста щодо штрафів за обсяги транзитного газу, нібито незаконно відібрані «Нафтогазом». Це чергова поразка Кремля – країни-агресора. Від фракції «Народний фронт» вітаю команду «Нафтогазу» і всю Україну з цією перемогою.

Нагадую, минулого року Україна отримала перемогу над Росією, ціна якої 56 мільярдів доларів. Саме стільки український народ мав би заплатити країні-агресору за кабальну формулу «бери або плати». Також арбітраж закрав питання щодо оплати газу, поставленого Кремлем своїм терористам на тимчасово окупованих територіях.

Ще раз підкреслюю, рішення про позов проти «Газпрому» ухвалив уряд Арсенія Яценюка у 2014 році. Тоді всі мовчали, не вірили, а хтось зловтішався, не кажучи вже про те, що до 2014 року ніхто і палець об палець не вдарив, аби вилізти з газового зашморгу. Усіх це влаштовувало. 27 лютого минуло чотири роки відтоді, як був призначений перший уряд Арсенія Яценюка, в якому я мав честь працювати. Тоді ніхто в нас не вірив, нас називали урядом камікадзе, бо всі розуміли, що для того, щоб виграти в тій ситуації, треба приймати непопулярні, часом дуже важкі, але відповідальні державницькі рішення, що ми й робили. Ми переживали не за свої рейтинги, а за долю країни. Ми були сильною командою для складних часів. Ми тоді вистояли, вистоїмо і зараз. Фракція «Народний фронт» є опорою цього парламенту. Усі рішення, ухвалені у 2014 році урядом Арсенія Яценюка, зараз приносять перемоги і здобутки для всієї країни.

Шановний народе України! Завдячуючи двом перемогам у Стокгольмському арбітражі, ми заощадили понад 60 мільярдів доларів. Такої суми, яку ми виграли в країни-агресора, ще у світі ніхто не вигравав. Це 75 відсотків валового внутрішнього продукту! Якби тоді не було прийнято відповідальне державницьке рішення щодо позову до країни-агресора, впевнений, військові дії були б завершені в 2015 році, бо вони перекрыли б газовий вентиль. Вважаю це історичною перемогою. Вітаю і команду «Нафтогазу», і весь український народ з тим, що ми виграли у країни-агресора. Це чергова перемога, а попереду, впевнений, нас чекає і Велика перемога.

І насамкінець. До речі, хочу сказати, що рішення Стокгольмського арбітражного суду є чудовим сигналом для наших європейських колег, які безвідповідально потурають Росії у будівництві

«Північного потоку-2». Для Росії газ – це шантаж і зброя. Тому, шановні європейські колеги, не лізьте у газовий зашморг Росії, не повторюйте історії України, яка у 2014 році почала від нього звільнятися.

Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Для виголошення заяви від фракцій Радикальної партії і «Самопоміч» на трибуну запрошується голова фракції Радикальної партії Олег Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Фракція Радикальної партії. Шановні колеги! Хочу вам повідомити, що сьогодні виповнюється 75 років від часу Корюківської трагедії. Світ знає про трагедії, які сталися в Хатині (Білорусь), Лідіце (Чехія), Орадурсюр-Глан (Франція), а про Корюківську трагедію навіть у радянських підручниках замовчували.

Протягом 1-3 березня 1943 року мадярські та фашистські окупанти спалили село Корюківка, що на Чернігівщині, винищили – розстріляли, вбили, спалили у місцевій церкві – близько 7 тисяч українців. Це найбільша трагедія часів Другої світової війни, під час якої загинули близько тисячі дітей, сотні чоловіків і жінок. Чому в радянські часи замовчували цю трагедію? Тому що, коли мадяри і німецькі фашисти вбивали наших людей, поряд стояли партизанські з'єднання під керівництвом Олексія Федорова чисельністю в 10 разів більше, ніж фашистів, але вони не прийшли на допомогу людям і, на превеликий жаль, ця трагедія сталася.

На моїй рідній Чернігівщині німці спалили понад 60 сіл разом з людьми, які там жили. Загалом по Україні фашистські загарбники знищили понад півтисячі сіл з десятками тисяч українців, які воювали проти німецької окупації. Дуже важливо пам'ятати ці жертви, більше ніколи не дати нацизму, фашизму знову взяти гору, окупувати Європу, окупувати нашу рідну землю. Українці віддали понад 10 мільйонів життів для того, щоб звільнити українську землю від німецько-фашистської навали. Надзвичайно важливо пам'ятати про подвиги

наших дідів, героїв Другої світової війни, які звільняли нашу рідну українську землю від німецької навали. Сьогодні їхніми спадкоємцями є нинішні герої, які захищають українську землю від російської навали.

Пане Голово, прошу вшанувати пам'ять жертв Корюківської трагедії, а також усіх жертв Другої світової війни, за яку українці віддали десятки мільйонів життів, хвилиною мовчання. Дуже важливо проводити таку політику, щоб більше ніколи на українській землі не проливалася кров, не гинули українські люди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, прошу всіх піднятися і вшанувати пам'ять хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Наголошую, у стінах парламенту, на третьому поверсі, проходить виставка, присвячена цій трагедії.

Колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного. Першим до розгляду стоїть проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення законодавчого регулювання у галузі зовнішньої реклами» ([№ 2702](#)) та альтернативних законопроектів [№ 2702-1](#) і [№ 2702-д](#).

Були думки розглядати дане питання за повною процедурою, але, думаю, треба за скороченою. Я надаватиму слово всім фракціям, хто матиме бажання взяти участь в обговоренні, щоб висловити свою позицію.

Колеги, прошу зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд даного питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 112.

Колеги, прошу зайти до залу, зайняти робочі місця і приготуватися до голосування. Наголошую, якщо хтось хоче у такий спосіб відтягнути розгляд проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд», який розглядатиметься після цього питання, не вийде, бо його розгляд і прийняття є завданням і українського парламенту, і українського суспільства, а не коаліції або опозиції.

Тому прошу проголосувати за розгляд законопроектів: № 2702, № 2702-1, № 2702-д за скороченою процедурою. Голосуємо!

«За» – 126.

Колеги, я ще раз поставлю. Якщо не буде голосів, будемо розглядати за повною процедурою. Але прошу всіх розуміти логіку голосувань: після розгляду цих законопроектів ми маємо увійти в розгляд законопроекту про антикорупційний суд ще до 12 години. Я вважаю, це буде правильно, впевнений, що всі це підтримують.

Колеги, прошу зайняти робочі місця і сконцентруватися. Ще раз ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроектів: № 2702, № 2702-1, № 2702-д за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 134.

Розглядаємо за повною процедурою (*Шум у залі*).

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ще раз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я три рази ставив на голосування. Процедура однакова для всіх (*Шум у залі*). Добре. За наполяганням двох фракцій я ще раз поставлю. Будь ласка, займіть робочі місця і приготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроектів: № 2702, № 2702-1, № 2702-д за скороченою процедурою. Прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 133.

Я ж казав, немає сенсу.

Отже, до доповіді запрошується народний депутат України Опанасенко Олександр Валерійович. Будь ласка.

Звертаюся до доповідачів з проханням по можливості не використовувати весь час.

ОПАНАСЕНКО О.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Шановний Голово! Шановні колеги! Шановні громадяни України! Маю честь презентувати вам проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо

удосконалення законодавчого регулювання у галузі зовнішньої реклами» (№ 2702), зареєстрований три роки тому, у квітні 2015 року. До складу авторського колективу увійшли народні депутати: Леонід Ємець, Віталій Сташук, Олена Матушко та Віктор Галасюк. Квінтесенцією законопроекту є зміни, які давно назріли і перезріли в регулюванні ринку, і за три роки він ще не втратив своєї актуальності. За цей час було багато дискусій, тому на презентації законопроекту № 2702 я хотів би поставити крапку, бо доповідь була написана два роки тому, а зараз ситуація трохи змінилася.

Рік тому, на початку 2017 року, під головуванням Міністерства економічного розвитку і торгівлі було створено велику робочу групу, до якої доєдналися майже всі стейкхолдери цього процесу: представники місцевих та центральних органів влади, громадських організацій, об'єднань, бізнесу, депутатського корпусу. Протягом року відбулися десятки зустрічей, сотні годин працювала робоча група – хочу подякувати і команді Програми *USAID* «Лідерство в економічному врядуванні» (ЛЕВ), і Максиму Нефьодову, який керував і модерував цей процес, і Олексію Резнікову з КМДА, і як результат – ми напрацювали і зареєстрували наприкінці 2017 року новий якісніший законопроект № 2702-д.

Сподіваюся, незважаючи на перший день весни, всі приїдуть, будуть присутніми тут, у залі, і доєднаються до цієї реформи, яка назріла та перезріла. Прийнявши такий закон, ми закладемо підвалини прозорих та чесних дозвільних процедур щодо розвитку та модерування ринку зовнішньої реклами, а найголовніше – змінимо обличчя наших вулиць, приберемо багато нелегальних рекламних конструкцій, які забруднюють і засмічують наші міста.

Прошу всіх об'єднатися та підтримати законопроект №2702-д, доопрацьований комітетом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

До доповіді запрошується народний депутат України Новак Наталія Василівна.

Вибачте, зараз 3 хвилини на запитання до доповідача.

Прошу провести запис.

Спориш. Будь ласка.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). «Блок Петра Порошенка», Вінниччина. Звичайно, наша фракція підтримуватиме даний законопроект. Але я хочу запитати доповідача: чи є в даному законопроекті єдині вимоги стосовно реклами, щоб усі були в однакових умовах? Бо в цьому завжди хтось має перевагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідайте.

ОПАНАСЕНКО О.В. Одним із завдань законопроекту – побудова прозорих правил гри на цьому ринку, щоб усі учасники були в рівних умовах, щоб не було преференцій. Але найголовніша мета – прибрати додаткові дозвільні ліміти, які встановлюються місцевою владою. Пропонується, щоб на рівні Кабінету Міністрів були вироблені типові правила – канва, правила гри, а вже кожне місто визначатиметься щодо розміру, зовнішнього вигляду конструкції, щоб мати своє обличчя, відрізнитися від інших.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соловей Юрій Ігорович. Будь ласка.

СОЛОВЕЙ Ю.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ № 89, Івано-Франківська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане головуєчий, прошу передати слово Дмитру Білоцерковцю.

БІЛОЦЕРКОВЕЦЬ Д.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Я прошу не підтримувати законопроекту № 2702-д, бо там про децентралізацію навіть не чули: обмежуються повноваження міст, конкурентні повноваження. Тобто його треба доопрацьовувати.

Також є спекуляція на тому, що ніби Олексій Юрійович Резніков підтримує проект даної ініціативи. Це не так. Дійсно, деякі норми, які

пропонувала й наша фракція, підтримані, але є дуже велика кількість неконкурентних норм і обмеження повноважень міст. Тому прохання не підтримувати, повернути даний проект до комітету для розроблення нового спільного законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідайте.

ОПАНАСЕНКО О.В. Можливо, наш колега Дмитро не повністю прочитав цей законопроект. Пан Резніков, інші представники КМДА брали участь у більшості засідань робочої групи, і 80 відсотків їх вимог та рекомендацій були реалізовані в редакції законопроекту № 2702-д. Не треба перекручувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юринець. Будь ласка.

ЮРИНЕЦЬ О.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Пане Голово, прошу передати слово Наталії Василівні Новак.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новак. Будь ласка.

НОВАК Н.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Пане Олександрє, скажіть, будь ласка, чи є нормальним те, коли ми боремося за рівні умови на будь-якому ринку, в тому числі реклами, що в цьому законопроекті пропонується віддати преференції великим компаніям, які вже працюють на ринку? Чи не зробить це ринок закритим та антиконкурентним?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідайте.

ОПАНАСЕНКО О.В. З частиною вашого зауваження погоджуюся, бо якщо подивитися, певні ринки за своїм розвитком є повністю

конкурентними, там може бути багато провайдерних послуг, але я не впевнений, що це може стосуватися ринків зовнішньої реклами, що міста будуть зацікавлені в тисячі провайдерів, і кожен матиме одну рекламну конструкцію. Цей ринок певною мірою є олігополістичним, кількість учасників – 10-20. Це стандартна європейська практика. Там немає сотень учасників в одному місті.

Хочу сказати, що в законопроекті реалізовано багато речей, які гарантують рівні умови доступу. До речі, в доопрацьованому законопроекті виписані речі, на яких ви, пані Наталіє, наголошували, – проведення конкурсу. Містам дозволяється проводити за дозвільною та конкурсною процедурами доступ до місць розташування рекламних конструкцій. Як на мене, це і є компроміс.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за відповіді.

До доповіді запрошується народний депутат України Новак Наталія Василівна. Будь ласка.

НОВАК Н.В. Шановний Голово! Шановні народні депутати! Внесення змін до Закону України «Про рекламу» вже давно чекають як місцеві громади, так представники бізнесу, які працюють у галузі реклами. Спочатку були підготовлені два проекти, причому на базі одного, але автори проектів не дійшли компромісу. У підготовленому комітетом законопроекті, який представляв Опанасенко, залишені всі корупційні норми, які унеможливають чесність, прозорість, відкритість ринку реклами.

У законопроекті дуже багато норм, які мають невизначений характер. Наприклад, щоб ринок реклами був відкритий і прозорий, ми вимагали розроблення схем розміщення реклами, проведення конкурсів на зайняття місць розміщення реклами, бо кількість таких місць у містах обмежена. Але у законопроекті написано, що можуть розроблятися схеми, можуть проводитися конкурси. Коли можуть проводити і можуть не проводити – це відкриває лазівку для корупції.

Компанії, які вже зайшли на цей ринок, протягнули норму щодо надання їм преференцій, оскільки вони вже працюють на ньому, що робить ринок реклами закритим, монополізованим. Хочу сказати,

що ринок реклами дуже швидко розвивається, тому бажано робити його рівним для всіх.

Відсутній баланс інтересів рекламодавців, бізнесу і місцевих громад. Наприклад, під час розроблення схем преференції надаються громадським організаціям, які представляють рекламодавців, а громадські організації, які представляють інтереси міста (оформлення, архітектура, естетика), взагалі не беруть участі в цьому. Віддаються преференції невідомим благодійним організаціям у сфері соціальної реклами. Але соціальну рекламу можуть надавати не лише благодійні організації, а й громадські організації, які, наприклад, борються з тютюнопалінням, алкоголізмом, наркоманією. Тобто дуже звужений перелік тих органів, які можуть брати участь у розробленні схем.

Дозволи пропонується видавати терміном на 10 років, що не дозволяє новим гравцям зайти на ринок реклами. Для динамічного ринку реклами це дуже великий термін.

Треба сказати, що така норма, як мовчазна згода, є корупційною, оскільки повністю знімає відповідальність з чиновника. Чиновник не дає дозволу, значить термін уже закінчився, що дає можливість рекламодавців, бізнесменам отримати дозволи на розміщення реклами там, де вони хотіли.

Тому, незважаючи на те, що законопроект має непогані норми щодо термінології, в цілому він має корупційний характер, має багато корупційних норм. Я вважаю, в такому вигляді за нього голосувати не можна.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Залишайтеся на трибуні.

Колеги, прошу записатися на запитання до пані Новак.

Юрій Соловей. Будь ласка.

СОЛОВЕЙ Ю.І. Виборчий округ № 89, Гуцульщина і Покуття. Однозначно, питання, яке ми зараз розглядаємо, потребує законодавчого врегулювання, тому що ситуація, яка відбувається з зовнішніми конструкціями, з рекламою, розміщеною на них, у багатьох

містах критично небезпечна. Якщо порівнювати європейські міста з українськими, то в Європі насамперед дивляться на архітектуру міст, внутрішню атмосферу, а в Україні в більшості випадків це міста з рекламними конструкціями. Тому питання потребує законодавчого врегулювання.

У мене запитання більш суттєвого характеру. Шановна Наталіє Василівно, скажіть, будь ласка, в чому основні відмінності вашого законопроекту від законопроекту, який доповідався попередньо?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваша відповідь.

НОВАК Н.В. Хочу сказати, що в законопроекті №2702-1, автором якого я є, вичищені корупційні норми та пропонується: обов'язково затверджувати схеми розміщення рекламоносіїв, щоб кожен знав, де законно розміщені засоби реклами, а де – ні; проводити конкурси на заняття місць розташування реклами; визначити максимальний строк, на який видається дозвіл, – 5 років, а не 10, що робитиме ринок реклами конкурентоздатним, живим, діючим.

Крім того, немає норми щодо мовчазної згоди, є баланс інтересів громад та інтересів бізнесу, що і для бізнесу вигідно, бо норми відкриті, і для міста, бо воно диктує свої умови розміщення рекламоносіїв.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Семенуха. Будь ласка, ваше запитання.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановна пані Новак! У мене до вас є два запитання. Перше запитання. Скажіть, як концепт вашого законопроекту вплине на той, скажімо, без перебільшення, бардак, який сьогодні існує на ринку зовнішньої реклами на автомагістралях, автошляхах?

І друге запитання. Вашим проектом закону передбачається надання органам місцевого самоврядування суттєвих повноважень

щодо врегулювання цих питань, в чому є логіка в розрізі децентралізації та інших процесів щодо передачі повноважень. Але ви кажете про єдині правила для всіх учасників ринку. Ви прекрасно знаєте, яка сьогодні є корупція в багатьох містах через конкуренцію. Тоді в чому логіка, якщо ми говоримо про створення рівних умов і водночас передаємо органам місцевого самоврядування максимум повноважень?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваша відповідь.

НОВАК Н.В. Пропонується повноваження розділити. Розміщення рекламних конструкцій у межах смуги відведення автомобільних доріг загальнодержавного значення регулюватиметься Кабінетом Міністрів або відповідними міністерствами, у віданні яких знаходяться місця розташування реклами.

Я абсолютно з вами згодна стосовно децентралізації. Але є закон, який зобов'язує обов'язково мати схему розташування, і я пропоную, щоб в її розробленні брали активну участь громади, проводилися конкурси на заняття місць для реклами, а термін був 5 років, що дозволяє: вільно почуватися бізнесу, не консервувати ринок реклами, надавати можливість зайти новим гравцям. Там, де сильна громада, де виконуватиметься закон, працюють відкриті і прозорі правила гри.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановна пані Наталіє. Запитань більше немає, ви можете зайняти своє робоче місце.

До доповіді запрошується голова Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики Сюмар Вікторія, автор альтернативного законопроекту № 2702-д. Будь ласка.

СЮМАР В.П., *голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»).* Добрий день, шановні колеги! Дуже прикро, що під приводом снігу, а насправді через інші політичні причини, ми розглядаємо ці законопроекти за повною процедурою, хоча ситуація з ними достатньо проста. Усі погоджуються, що у сфері зовнішньої реклами

треба наводити лад. Усі погоджуються, що сьогодні в цій сфері, окрім корупції, ми бачимо банальний безлад, на вулицях міст, особливо великих, бачимо вакханалію різних конструкцій зовнішньої реклами. Дійсно, дозволи отримують ті фірми, які близькі до мерів, дійсно, все це відбувається в тіньовому секторі і використовується з різною метою, і ніхто не розуміє, хто відповідальний за ту рекламу, яка є на зовнішніх носіях.

Тому комітет досить серйозно підійшов до цього питання. У нас було два законопроекти, між якими є ключова різниця, про що вже тут говорилося: в одному законопроекті пропонується надати більше повноважень Кабінету Міністрів, який має встановлювати єдині правила, в іншому – залишити все на розгляд органів місцевого самоврядування. Очевидно, комусь ближча позиція мерів, а комусь ближча позиція загальної уніфікації. Комітет разом з експертами Міністерства економічного розвитку і торгівлі, різних громадських організацій, використовуючи міжнародні норми, взявши за основу найкраще з обох напрацьованих проектів, розробив узагальнений варіант законопроекту, який є найбільш повним і комплексним для вирішення питання зовнішньої реклами в Україні.

Законопроектом передбачається: чотири типи зовнішніх конструкцій і відстані між ними; встановлення зовнішньої реклами лише на основі схем (карти), які затверджуються органами місцевого самоврядування; операторами зовнішньої реклами є суб'єкти підприємницької діяльності, які визначаються на відкритих конкурсах.

Щодо терміну – 10 років. На цьому наполягала Асоціація операторів зовнішньої реклами України. Але це перше читання, і якщо буде політична воля більшості фракцій, термін може бути змінений, будемо дискутувати – 7 чи 5 років.

Чому надаються преференції операторам, які вже працюють на цьому ринку? Тому що вони вже мають певний досвід. Але знову-таки правила входження можна буде доопрацювати до другого читання.

Передбачається ведення прозорих електронних реєстрів об'єктів зовнішньої реклами, де буде зазначатися: кому належить та чи інша площа зовнішньої реклами, хто є її оператором, хто розміщує цю рекламу і за яку суму. Багато працювали над упорядкуванням системи демонтажу в контексті безпеки, оскільки сьогодні дуже багато конструкцій перебувають в аварійному стані.

Колеги, ми можемо тут довго дискутувати про секретарів міськрад, які погоджують, затверджують або не затверджують ті чи інші варіанти, але я пропоную абстрагуватися від лобістських речей і спробувати поставити себе на місце лобістів українців, які втомилися від безладу на своїх вулицях і які заслуговують на більший порядок у цій сфері. Якщо ми говоримо, що Україна – європейська держава, нам потрібні європейські норми і європейська регуляція у сфері зовнішньої реклами, оскільки це візитка наших міст. Сьогодні парламент має дати старт цій реформі, яка приведе до суттєвих і наочних результатів, які можна буде побачити на вулицях наших міст.

Тому дуже прошу змобілізуватися і підтримати комплексний комітетський законопроект № 2702-д, щоб ми могли дискутувати щодо змін до другого читання, і, я впевнена, знайдемо компроміс. Прошу групу «УДАР» підтримати комітетський варіант проекту, бо це стосується міста Києва та більшості міст, мери яких погодилися з підходами, які ми запропонували щодо зовнішньої реклами. Підтримують запропоновані зміни Кабінет Міністрів, Міністерство економічного розвитку і торгівлі, низка громадських організацій. Прошу дати сьогодні старт цій реформі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу записатися на запитання до пані Вікторії.

Пані Ірина Подоляк. Будь ласка.

ПОДОЛЯК І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Насамперед я хочу подякувати Вікторії, комітету за, дійсно, непоганий законопроект, який, безсумнівно, треба підтримати в першому читанні. До цього проекту увійшли напрацювання і мого законопроекту стосовно пам'ятко-охоронних зон і пам'яток. Але на моє переконання сума штрафів за несанкціоноване розміщення реклами, яка пропонується в законопроекті, є мізерною, її треба переглянути до другого читання. Чим ви мотивували таку мінімальну суму штрафу?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Відповідайте.

СЮМАР В.П. Дякую, пані Ірино, за підтримку.

Хочу сказати, що в законопроекті є одна новація – зовнішня реклама має бути українською мовою, що надзвичайно важливо. Оскільки ми не можемо прийняти загальний рамковий закон про українську мову, то хоча б у такий спосіб будемо рухатися в інформаційній сфері.

Стосовно суми штрафу, я з вами абсолютно погоджуюся, переконана, ми її підвищимо, оскільки то компромісний варіант, який, очевидно, переглядатиметься, про що ми відразу казали. Можливо, що питання про відстані, час видачі ліцензій, штраф будуть дискутуватися.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Дмитро Білоцерковець. Будь ласка, ваше запитання.

БІЛОЦЕРКОВЕЦЬ Д.О. Пані Вікторіє, хочу подякувати за роботу комітету. Але наголошую, в законопроекті є дуже велика кількість суперечливих норм, обмежуються повноваження міст. Загалом, Асоціація міст України цей законопроект навіть не обговорювала. Ви кажете, що мери міст підтримують. Прийдіть до асоціації, почуєте, як ради міст ставляться до обмеження повноважень.

Ще треба зазначити, що норми є дуже суперечливими з точки зору конкурентності. Тому прохання не підтримувати цього законопроекту, а спочатку обговорити його в Асоціації міст України з мерами міст.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваша відповідь.

СЮМАР В.П. Відповідь дуже проста. Я так розумію, є пропозиція нічого не міняти, лишити тіньову сферу, коли секретарі міст самі розпоряджаються, отримують ті фірми, і ніхто не знає... Ні, всі знають, хто за ними стоїть, просто публічно про це не говориться. Ми пропонуємо все-таки почати міняти і чистити цю історію.

Я не зовсім розумію, де тут звуження повноважень міст, якщо схеми, порядок затверджують міста, відповідні конкурси проводять

також міста. Пропонується, щоб Кабінет Міністрів затверджував типові правила, щоб був порядок і єдині підходи до зовнішньої реклами по країні – це нормально, а все решта є повноваженнями міст та органів місцевого самоврядування.

Тому я дуже прошу відкласти в бік якісь свої особисті інтереси і подумати про інтереси українських громадян, які мають право жити в містах, схожих на європейські, а не, даруйте, на Шанхай, хоча до китайських міст я ставлюся дуже нормально.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Шановна пані Вікторіє, запитань більше немає, прошу вас повернутися на своє робоче місце.

Колеги, переходимо до обговорення законопроектів. Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій.

Олена Кондратюк. Будь ласка.

КОНДРАТЮК О.К., секретар Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Одвічне питання – як навести лад у сфері зовнішньої реклами – полягає ще й у тому, що протягом 10 років ми ніяк не можемо наважитися на комплексний закон, який потребує нагального доопрацювання. Зараз ми розглядаємо, фактично, три законопроекти, із яких: два законопроекти написані в 2015 році і один – комплексний, доопрацьований комітетом. Хочу зауважити, що без напрацювань у 2015 році цей комплексний законопроект був би занадто порожній. Він напрацьовувався громадськими організаціями, Міністерством економічного розвитку і торгівлі, лідерами рекламних конструкцій, депутатами.

Ми підтримуємо доопрацьований законопроект № 2702-д, який надає органам місцевого самоврядування право на розроблення та впровадження схем розміщення засобів зовнішньої реклами в містах і селах. Звичайно, одну із провідних ролей виконуватиме Кабінет Міністрів, який запроваджуватиме типові правила регулювання зовнішньої реклами, але місцеві громади отримають більше важелів впливу на розміщення рекламоносіїв у межах самої території, будуть запроваджені прозорі процедури, які дуже необхідні для реального

регулювання зовнішньої реклами. Норми даного законопроекту дозволять вирішити питання нелегальних або самовільно розміщених конструкцій шляхом визначення порядку та умов їх демонтажу. Зауважу, за реальними даними станом на сьогодні в містах понад 40 відсотків конструкцій є нелегальними, а в межах смуг відведення автомобільних доріг – близько 70 відсотків. Проблема нелегальних конструкцій ніколи не втрачає своєї актуальності: як тільки зміна політичних еліт, вибори нових мерів, нелегальні конструкції виникають з доволі суттєвою кількістю.

Хочу зазначити й певні зауваження, які потребують додаткової дискусії. Необхідно додатково запровадити і доопрацювати положення стосовно умов розміщення рекламоносіїв в історичних частинах наших міст, адже ми маємо зберегти реальне обличчя наших міст, особливо це стосується вимог оформлення. Також потребує додаткової дискусії питання мінімально допустимих відстаней між конструкціями як в населених пунктах, так і за їх межами.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за законопроект, доопрацьований комітетом. Просимо всіх підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякуємо за висловлену позицію фракції. Від фракції «Самопоміч» Ірина Подоляк. Будь ласка.

ПОДОЛЯК І.І. Шановні колеги! Насамперед я хотіла б подякувати Олександрю Опанасенку, пані Новак за законопроекти, що ініціювали доопрацювання в комітеті. Від імені фракції «Самопоміч» дякую комітету, який на базі двох законопроектів з урахуванням норм інших законопроектів, які ще не вносилися до залу, напрацював новий проект.

Окремо хочу зупинитися на тій нормі законопроекту, яка стосується історичних міст, пам'ятко-охоронної сфери. Ви знаєте, що 2018 рік оголошений роком пам'ятко-охоронним, а в нашій державі є величезна криза, пов'язана з охороною пам'яток. Безсумнівно, наша фракція підтримуватиме в першому читанні комітетський законопроект. Але є кілька позицій, які, на наше переконання, повинні бути вніормовані до другого читання в частині, яка регулює використання реклами на пам'ятках національного значення.

У законопроекті передбачається, що Міністерство культури дає погодження на розміщення зовнішньої реклами в межах зон охорони пам'яток національного значення. Ми вважаємо це неприпустимим, це є ще одним дуже великим корупційним джерелом. Знаємо, що ведеться робота, щоб Міністерство культури взагалі перестало погоджувати, наприклад, забудови в історичних частинах міст, бо не є таємницею, що тут є величезні наявні корупційні загрози. Тому переконані, що Міністерство культури повинно розробити на рівні постанови Кабінету Міністрів порядок використання та застосування реклами на пам'ятках національного значення, а не погоджувати це.

Крім того, ми абсолютно переконані, що суми штрафів – від 340 до 1360 гривень чи від 850 до 1700 гривень є неприпустимими, тому що доходи від реклами є на порядок більші.

Важливо додати, що на пам'ятках національного значення можуть бути розміщені афіші культурних заходів, якщо в пам'ятці знаходиться культурна інституція. Наприклад, якщо Національна опера України знаходиться в пам'ятці національного значення, то має бути розміщена афіша цього закладу, але відповідно до затвердженого паспорту упорядкування фасаду, що допоможе не перетворити наші національні пам'ятки на тістечка, зав'язані різноманітними стрічками.

Безсумнівно, із законопроекту потрібно прибрати норму, яка посилається на закон Ківалова – Колесніченка, який був вчора скасований Конституційним Судом України, з чим я всіх і вітаю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, пані Ірино, за висловлену позицію фракції.

Колеги, від інших фракцій не записалися на обговорення. Я так розумію, під час виступів авторів проектів фракції висловлювали свою підтримку щодо законопроектів.

Прошу народних депутатів записатися на виступи в обговоренні. Юрій Соловей. Будь ласка, вам слово.

СОЛОВЕЙ Ю.І. Прошу передати слово Наталії Новак.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Новак.

НОВАК Н.В. Шановні народні депутати! Ми обговорили всі три законопроекти. Головна мета – впорядкувати розміщення реклами в містах, вздовж доріг і таке інше. Але, окрім основоположних якихось моментів (термін, певні правила), повинні бути все-таки чіткі правила як для бізнесу, так і для громад. Коли я була на засіданні відповідного комітету, було дуже багато представників рекламного бізнесу, лобістів, але ніхто не представляв інтереси громад. Якщо ми хочемо привести наші міста в порядок, очистити їх від непотрібної реклами, впровадити чіткі прозорі правила, ми не повинні сьогодні голосувати за комітетський законопроект. Тому що ви чудово знаєте, коли ми будемо ставити поправки на підтвердження, то поправки, які не влаштовують сьогодні бізнес, не будуть підтримані, а поправок, потрібних для громад, не буде в цьому законопроекті.

У своїй доповіді пані Вікторія наголошувала на єдиних правилах для всіх. Я кажу, що вони абсолютно не єдині. Єдині – це коли у всіх містах є схема розташування з урахуванням зонінгу, у тому числі й історичної частини міста, коли всі йдуть на конкурс, а не так, як прописано: для одних може бути конкурс, а для інших конкурс можна не проводити. Як я вже казала, термін 10 років консервує ринок – одні й ті самі будуть роками працювати на ринку, а нові гравці, новий бізнес, можливо, більш передовий, не зможе зайти на цей ринок.

Тому я ще раз закликаю вас не підтримувати цього законопроекту, а підготувати разом з громадами такий, який відповідав би інтересам людей, чесно встановлював чіткі правила гри на цьому ринку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Севрюков. Будь ласка.

СЕВРЮКОВ В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Добрий день, шановні колеги! Я прошу підтримати законопроект № 2702-д, напрацьований комітетом, в якому в усіх зауваженнях, що сьогодні лунали в залі, комітет намагався знайти компроміс. Як на мене, він є абсолютно зваженим і вирішує всі питання, на яких

наголошувала попередня виступаюча. Якщо є якісь неузгоджені моменти, їх можна спокійно узгодити між першим і другим читаннями. Якщо законопроект не буде прийнятий у першому читанні, ми знову відкладемо це питання на роки, як це відбувається з даним законопроектом – два роки тягнеться цей процес. Сьогодні певний хаос з рекламою в містах, і треба наводити порядок у центрах таких історичних міст, як Львів, Чернівці, Київ, а також поза межами населених пунктів, де реклама взагалі не регулюється, має місце піратство. Тому нам треба сьогодні прийняти комітетський компромісний законопроект № 2702-д, і якщо є зауваження, доопрацювати його.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, зараз буде останній виступ. Тому прошу депутатів повертатися до робочих місць. Наскільки я розумію, в залі є повне розуміння того, що необхідно законодавчо врегулювати це питання та між першим і другим читаннями внести необхідні поправки.

Володимир Михайлович Литвин. Будь ласка.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, самовисуванець). Шановні колеги! Я так розумію, що цей законопроект є одним із найпершочерговіших, прийняття якого чекає українське суспільство, особливо люди в холодних оселях, занесених снігом. Тут дуже гучно кажуть, що потрібно навести порядок. То, не треба створювати безпорядок, тоді не буде потреби наводити порядок. Я думаю, є достатньо підстав і можливостей для того, щоб не робити того, що робиться зараз. А про рекламу скажу в іншому плані.

Зараз ми всі радіємо з того, що українська сторона виграла Міжнародний арбітражний суд і Україна отримала 2 мільярди 560 мільйонів доларів. Попередньо «Нафтогаз», керівники держави, уряду обіцяли: якщо буде позитивне рішення арбітражу, ми обов'язково приймемо рішення про зниження тарифів на комунальні послуги. Очевидно, тішачись з цього приводу, вони повинні були б сказати, що цю обіцянку, яка є вкрай об'єктивною, нагальною і необхідною, будуть

виконувати. А виходить так, як колись казав наш відомий поет Борис Ілліч, – півслова в роті, кінчик на губі.

Шановні колеги! Я думаю, Верховна Рада також повинна була б одразу прийняти відповідну постанову, зобов'язавши Кабінет Міністрів врахувати це, забути про вимогу Міжнародного валютного фонду щодо підвищення ціни на газ, і це засвідчило б, що оті оборудки, угоди, підписані між фракціями про співпрацю і похід однією колоною, матимуть велику підтримку українського суспільства, інакше – це все нагадуватиме ошукування людей. Я думаю, це була б наочна найкраща реклама для українського суспільства, реклама, яка засвідчила б, що влада чує і розуміє людей. Але, на превеликий жаль, поки що цього сказати не можна.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, обговорення завершено. Я прошу запросити народних депутатів до залу. Прошу голів фракцій максимально змобілізувати свої фракції, бо за хвилину переходимо до прийняття рішення.

До заключного слова запрошується голова комітету Вікторія Сюмар. Будь ласка.

СЮМАР В.П. Дякую, шановний пане Голово! У мене, власне, репліка, оскільки згадувалося моє прізвище.

Чи є це питання нагальним? Якщо понад 10 років це питання не вирішується, на вулицях наших міст ми маємо такий безлад, то, очевидно, воно є нагальним, що б тут не казали попередні спікери.

Далі. Що таке інтереси громад? Насамперед це інтереси звичайних українців, які ходять вулицями і бачать отой безлад на вулицях українських міст. Я з величезною повагою ставлюся до органів місцевого самоврядування, які представляють інтереси людей, переконана, що до другого читання ми знайдемо компроміс між учасниками ринку, органами місцевого самоврядування і громадянами України. Сьогодні треба дати старт цій реформі, а далі будемо шукати консенсус

і, переконана, знайдемо. Прозорі правила на цьому ринку будуть і порядком там само буде. Дуже прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу зайти до залу і зайняти робочі місця.

Під час обговорення було проведено ґрунтовну дискусію. Ми маємо прийняти даний законопроект лише за основу, а всі суперечливі моменти, які є в законопроекті, ми зможемо обговорити і врахувати до другого читання. Тому я прошу зараз злагоджено підтримати за основу законопроект, запропонований комітетом. Прошу приготуватися до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення законодавчого регулювання у галузі зовнішньої реклами» (№ 2702-д). Прошу голосувати.

«За» – 176.

Підтримаєте на повторне перше? (*Шум у залі*).

Добре. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу законопроекту № 2702. Прошу голосувати.

«За» – 161.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу законопроекту № 2702-1. Прошу голосувати.

«За» – 157.

Все-таки найбільше набрав голосів законопроект № 2702-д, запропонований комітетом. Зараз я поставлю на голосування пропозицію про повернення до його розгляду. Якщо не буде голосів, проситиму, щоб хоча б повернути його до комітету.

Колеги, прошу сконцентруватися. Ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду законопроекту № 2702-д, щоб проголосувати за основу. Голосуємо!

«За» – 190.

Я пропоную направити до комітету на повторне перше читання. Підтримується? Ні? Ви хочете просто знищити законопроект? Ви ж у комітеті зможете доопрацювати. Давайте всі три повернемо до комітету на доопрацювання. Підтримуєте цю пропозицію?

Ставиться на голосування пропозиція про повернення до комітету законопроектів: № 2702, № 2702-1, № 2702-д на повторне перше читання. Прошу голосувати. Голосуємо уважно, щоб врятувати законопроекти.

«За» – 214.

Ще раз. Колеги, будь ласка, сконцентруйтеся.

Покажіть по фракціях.

Колеги, направлення до комітету на доопрацювання – це повністю компромісна пропозиція. Прошу її підтримати.

Щоб не втратити законопроектів, ставлю ще раз на голосування пропозицію про направлення їх до комітету на повторне перше читання. Прошу голосувати, прошу підтримати. Голосуємо!

Колеги, злагоджено підтримайте.

«За» – 218.

У мене остання пропозиція – повернути законопроекти суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроектів суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

Колеги, не дайте можливості відхилити законопроекти, підтримайте цю пропозицію. Голосуємо!

«За» – 218.

Колеги, ще раз ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроектів суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати, прошу підтримати! Не вистачає кількох голосів. Голосуємо!

«За» – 201.

Рішення не прийнято. Законопроекти: [№ 2702](#), [№ 2702-1](#) і [№ 2702-д](#) відхилені.

Переходимо до розгляду наступного проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» щодо вдосконалення механізму реформування друкованих засобів масової інформації» ([№ 6560](#)).

Колеги, прошу підтримати розгляд даного питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 148.

Мене не зрозуміли.

Прошу підтримати розгляд законопроекту № 6560 за скороченою процедурою. Голосуємо!

«За» – 154.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошується голова Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики Сюмар Вікторія Петрівна.

СЮМАР В.П. Шановні колеги! Шановний український народ! Соромно спостерігати за таким голосуванням у залі, відверто лобістським, спробами затягнути розгляд, тому що попереду розгляд законопроекту про антикорупційний суд, і в результаті багаторічну роботу багатьох експертів було абсолютно знівельовано людьми, які мають прямі інтереси у сфері зовнішньої реклами. Ми назвемо цих людей, закликаємо журналістів-розслідувачів показати, чиї реально інтереси зараз частина фракцій найбільше тут лобіювала. Думаю, це не кінець, бо в цій сфері треба наводити порядок.

Стосовно законопроекту, розгляд якого вам пропонується. Ним впорядковуються питання, пов'язані з реформуванням друкованих засобів масової інформації. З 1 січня 2019 року реформа має завершитися, поза тим існує ціла низка неврегульованих питань, зокрема: органи влади не дають колективам можливості самостійно вести свою діяльність, не надають приміщень, обладнання. Тобто органи місцевого самоврядування видавництвам газет не дозволяють бути самостійними виданнями, переводять їх у різні комунальні структури, що існують при органах місцевого самоврядування. Цим законопроектом ці лазівки прибираються.

Законопроект був підготовлений за участі експертів, редакторів друкованих видань. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, прошу провести запис: два – за, два – проти.

Данченко Олександр Іванович, фракція «Самопоміч».

ДАНЧЕНКО О.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч» підтримуватиме цю важливу ініціативу. Ще раз хочу звернути увагу, те, що щойно відбулося стосовно законопроекту щодо зовнішньої реклами, є ганьбою тим людям, які люблять у місті Києві свої особисті інтереси.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Народний фронт» слово має Княжицький Микола Леонідович.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Фракція «Народний фронт» підтримуватиме цей законопроект, оскільки, ми вважаємо, неприпустимо здійснювати політичний вплив через ручні медіа. Разом з тим ми наголошуємо на необхідності збереження культурних і культурологічних медіа, які були у сфері управління Міністерства культури, – журнали, які стосуються театру, газета «Українська культура», зробимо все для того, щоб їх зберегти, щоб новостворений Інститут книги зміг продовжити видання цих газет та журналів.

Законопроект підтримуємо, закликаємо голосувати «за». Підтримую колегу Сюмар і засуджую тих людей, які, фактично, завалили попередні законопроекти, якими пропонувалося врегулювати розміщення зовнішньої реклами, щоб навести порядок у наших містах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, увага! Зараз буде заключний виступ щодо даного законопроекту. Після його голосування я відразу запропоную, як це й передбачається порядком денним, проголосувати за включення до порядку денного пленарного засідання проекту постанови про незаконну підготовку виборів Президента Російської Федерації в Криму і законопроекту про антикорупційний суд та прийняття рішення щодо них. Тобто через 5-7 хвилин відбудеться голосування про включення до порядку денного законопроекту про антикорупційний суд і його розгляд.

Я роблю це оголошення, щоб потім ніхто не казав, що не знав, не зорієнтувався, не був у залі. Повідомляю, через 5-7 хвилин у залі Верховної Ради України відбудеться голосування про включення до порядку денного законопроекту про антикорупційний суд і його розгляд. Передзвоніть своїм друзям, тим, хто сидить поруч, але вийшов із залу, щоб усі про це знали. За цим голосуванням слідкуватиме вся Україна.

Дуже прошу голів фракцій максимально зоблігувати своїх депутатів, щоб ми вийшли на позитивне голосування. Я достатньо виразно і чітко зробив повідомлення. Прошу провести роботу з підготовки до голосування, яке відбудеться через 5-7 хвилин.

Зараз надаю слово представнику «Опозиційного блоку» Ігорю Михайловичу Шурмі. Будь ласка.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Добрий день, шановні колеги! Законопроект № 6560 пропонується удосконалити реформування друкованих засобів масової інформації. Передбачається утворення нової юридичної особи шляхом виділу редакції, що перетворилася на суб'єкт господарювання із збереженням назви, цільового призначення, мови видання і таке інше, членами її трудового колективу, але при цьому юридична особа, з якої виділяється, не припиняє своєї діяльності. Ми створимо плутаницю і замість якихось демократичних засад отримаємо боротьбу інформаційних просторів. Це така наша точка зору, і ми вважаємо, що цей законопроект підтримувати не можна.

Тепер хочу повернутися до законопроектів щодо зовнішньої реклами. Дуже прикро, що жоден законопроект, представлений нам трьома доповідачами, не набрав голосів, що є свідченням того, що ви не можете навіть свої законопроекти підтримати, бо до авторських колективів поданих проектів входять депутати не лише від «Опозиційного блоку», а й від так званої коаліції. Ви створюєте всі умови тому, хто стверджує, що сьогодні парламент недієздатний, створюєте підставу говорити, що у вас коаліції немає. І в цій ситуації я звертаюся до головуєчих, зокрема до Голови Верховної Ради: Андрію Володимировичу, ви пам'ятаєте, за що зняли депутатську недоторканність

з Довгого? За порушення Регламенту, а не за фінансові зловживання. Я закликаю вас, щоб ви жорстко дотримувалися регламентних норм, бо сьогодні підбралася в коаліції така компашка, яка завтра вас здасть, і порушать проти вас кримінальну справу про те, що порушите Регламент. Дотримуйтеся Регламенту, не йдіть на голосування десятки разів, будьте вище цього, будьте на стороні закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Обговорення завершено, прошу зайти до залу і приготуватися до голосування. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу.

Отже, ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття за основу в першому читанні проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» щодо удосконалення механізму реформування друкованих засобів масової інформації» (№ 6560). Прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 199.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 81...

Я хочу спитати у фракцій, які не голосували: ви підтримуєте пропозицію про направлення законопроекту до комітету на повторне перше читання? Зараз я поставлю на голосування пропозицію, передбачену Регламентом, про направлення законопроекту № 6560 до комітету на повторне перше читання. Прошу всіх максимально змобілізуватися для підтримки цієї пропозиції.

Колеги, прошу проголосувати за направлення до комітету законопроекту № 6560 на повторне перше читання. Голосуємо! Будьте уважними! Голосуємо!

«За» – 201.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу підтримати, прошу голосувати.

«За» – 202.

Рішення не прийнято. Законопроект відхилений.

Колеги, переходимо до включення питань до порядку денного пленарного засідання, з тим щоб ми сьогодні їх розглянули.

Пропонується включити до порядку денного проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до міжнародного співтовариства у зв'язку із незаконною підготовкою виборів Президента Російської Федерації на тимчасово окупованій частині території України – в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі» ([№ 7546](#)). Надзвичайно важливе звернення, яке комітет доопрацював, повністю узгоджене з усіма фракціями. Позиція українського парламенту є надзвичайно важливою, ми маємо її підтримати.

Колеги, прошу підтримати включення даного проекту постанови до порядку денного пленарного засідання, з тим щоб прийняти рішення щодо нього. Голосуємо!

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Пропонується включити до порядку денного пленарного засідання проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів іноземних держав та парламентських асамблей міжнародних організацій щодо засудження політичних репресій Російської Федерації проти громадян України внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України та звільнення політичних в'язнів – громадян України» ([№ 8064](#)). Надзвичайно важливий проект постанови, підготовлений усіма фракціями, узгоджений з комітетом. Прошу підтримати даний проект постанови. Нагадую, потім – антикорупційний суд.

Прошу всіх зайти до залу і приготуватися до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного проекту постанови № 8064 для прийняття рішення щодо нього. Прошу голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Колеги, зараз я ставитиму на голосування пропозицію про включення до порядку денного пленарного засідання проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд» та прийняття рішення щодо нього. Тому прошу всіх зайти до залу і приготуватися до голосування. Це найважливіше питання не лише сьогоднішнього дня, це великий виклик для українського парламенту. Упевнений, український парламент, який підтримав антикорупційні закони, зараз підтримає розгляд

законопроекту, внесеного Президентом України, а також альтернативних до нього та прийме рішення щодо них.

Прошу всіх зайняти робочі місця і приготуватися до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного пленарного засідання проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд» (№ 7440) та альтернативних законопроектів: № 7440-1, № 7440-2, № 7440-3, № 7440-4 та прийняття рішення щодо них. Прошу голосувати.

Колеги, прошу всіх зайняти робочі місця і проголосувати сконцентровано і злагоджено за дану пропозицію.

Пане Співаковський, займіть своє робоче місце, я почекаю.

Прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд» ([№7440](#)) та альтернативних законопроектів [№7440-1](#), [№7440-2](#), [№7440-3](#), [№7440-4](#).

Колеги, враховуючи, що до 12 години в залі буде мобілізація, пропоную розглядати дане питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати цю пропозицію. Голосуємо! (*У залі скандують: «Ганьба!»*). Ми маємо до 12 години, поки є концентрація сил у залі, це питання розглянути.

«За» – 140.

Колеги, прошу змобілізуватися.

Ставлю ще раз на голосування пропозицію про розгляд законопроекту № 7440 та альтернативних йому законопроектів за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 148.

Два голоси. Не всі зорієнтувалися (*Шум у залі*).

Колеги, якщо будемо годину розглядати, втратимо голоси (*Шум у залі*). Не робіть дурниць! Нам потрібен антикорупційний суд, а не ваші політичні ігрища!

Прошу підтримати пропозицію про розгляд законопроектів про антикорупційний суд за скороченою процедурою. Голосуємо! Не робіть тут інтриг! Голосуємо!

«За» – 155.

Рішення прийнято.

У нас є чотири доповідача, яких я буду запрошувати на трибуну почергово. Закликаю до злагодженої роботи.

До доповіді запрошується заступник глави Адміністрації Президента України Філатов Олексій Валерійович. Будь ласка.

ФІЛАТОВ О.В., заступник глави Адміністрації Президента України. Добрий день, шановний пане Голово Верховної Ради, шановні народні депутати! Президентом України внесений на ваш розгляд проект Закону «Про Вищий антикорупційний суд». Створення Вищого антикорупційного суду як вищого спеціалізованого суду в єдиній системі судустрою, передбачене Законом «Про судоустрій і статус суддів», прийнятим Верховною Радою 2 червня 2016 року, який набрав чинності одночасно зі змінами до Конституції України в частині правосуддя 30 вересня 2016 року і відповідно до якого діяльність Вищого антикорупційного суду повинна регулюватися окремим законом, проект якого пропонується на ваш розгляд.

Законопроектом пропонується визначити Вищий антикорупційний суд як постійно діючий вищий спеціалізований суд у системі судустрою України, завданням якого є здійснення правосуддя з метою захисту особи, суспільства та держави від корупційних і пов'язаних з ними злочинів та судового контролю за досудовим розслідуванням цих злочинів.

Виходячи із цих завдань, до юрисдикцій Вищого антикорупційного суду віднесені корупційні злочини, склад яких визначений статтею 45 Кримінального кодексу України, де є примітка, що корупційними злочинами відповідно до цього кодексу вважаються злочини, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також злочини, передбачені статтями 210, 354, 364, 364¹, 365², 368-369² цього кодексу.

Законопроектом передбачається:

поширення юрисдикцію Вищого антикорупційного суду на всю територію України, він розглядатиме віднесені до його відання справи як суд першої та апеляційної інстанцій;

призначення суддів за конкурсом;

створення при Вищій кваліфікаційній комісії суддів України (ВККС) Громадської ради міжнародних експертів чисельністю не більше семи членів, які призначаються виключно на підставі пропозицій міжнародних організацій, з якими Україна співпрацює у сфері запобігання та протидії корупції.

Також законопроектом передбачаються вимоги для забезпечення прозорості конкурсних процедур, зокрема: відео- та аудіофіксація, трансляція в режимі реального часу всіх засідань ВККС та відповідних рад. Хотів би...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую вам.

До доповіді запрошується народний депутат України Писаренко Валерій Володимирович, який представить альтернативний законопроект № 7440-1.

ПИСАРЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановне суспільство! Дуже шкода, що для розгляду законопроектів про біл-борди за повною процедурою знайшли час, а для антикорупційного суду – не можемо. Зараз я хочу представити вам свою скорочену презентацію законопроекту, і прошу дати її завершити.

Шановні колеги! Шановні журналісти! Шановний головуючий! У той час, коли весь світ бореться з корупцією, Україна очолює всі топові рейтинги з питань корупції. Сьогодні ми посідаємо перше місце у світі за рівнем хабарництва та корупції в бізнесі. Ми досі перебуваємо в хвості авторитетного міжнародного рейтингу зі сприйняття корупції, обігнавши лише на декілька балів Киргизстан та Гондурас. Наша позиція в цих поважних світових рейтингах від бізнесу до щастя – прямий наслідок корупції.

Якщо ви дивилися останню статистику, бачили, що 44 відсотки українців вважають корупцію найсерйознішою проблемою в країні. До того ж 80 відсотків населення вважають боротьбу з корупцією неуспішною, 46 відсотків – повністю провальною. Останні дослідження показали, що приблизно чверть із опитаних давали хабарі особисто

або в корупції брав участь член їх сім'ї, і із тих, хто давав хабара, кожен третій робив це в лікарнях.

Одним із найкорумпованіших органів люди називають, на жаль, суд, і, що важливо, майже половина українців не бачить жодної інстанції, яка активно боролася б з корупцією в Україні. Тому формування антикорупційного суду громадяни готові довірити лише представникам антикорупційних громадських організацій та експертам із західних країн.

Отже, шановні колеги, якщо говорити в цілому про боротьбу з корупцією в Україні, антикорупційна реформа потрібна насамперед для нас самих. І проблема не в тому, що хтось від нас вимагає прийняття закону про антикорупційний суд, а в тому, що Україна має імідж глибоко корумпованої країни. Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте 30 секунд.

ПИСАРЕНКО В.В. Тому нинішня боротьба навколо антикорупційного суду – це значно більше, ніж боротьба з корупцією, це боротьба за принципово новий український суд, якому довіряли б як мінімум 9 із 10 українців, а не навпаки, як зараз.

Тепер щодо моделі антикорупційного суду. Ми пропонуємо, щоб Вищий антикорупційний суд був вищим спеціалізованим судом (а не надзвичайним, як це рекомендує Венеціанська комісія), що здійснює правосуддя як суд першої інстанції, а рішення суду в апеляційному порядку оскаржувалися до антикорупційної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще 10 секунд, щоб попрощатися.

ПИСАРЕНКО В.В. ...не можемо обговорити, як потрібно створювати в Україні антикорупційний суд, і це перетворюється, на жаль, на фарс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат України Сотник Олена Сергіївна представляє також альтернативний законопроект № 7440-3. Будь ласка.

СОТНИК О.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дуже дякую. Колеги, сьогодні кожен українець має розуміти, що корупція забирає в нього, мінімум, 10-15 відсотків реальної заробітної плати кожного року – тисячі гривень, які недоотримує кожен українець через те, що в Україні панує корупція. Ми багато разів чули, що це суспільна смертельно небезпечна хвороба, безкінечний жах, менталітет, певні історичні наслідки. За цей час багато причин корупції були переговорені і продискутовані різними експертами і суспільством. Але сьогодні корупція живе, процвітає велике злочинне угруповання, яке наживається за рахунок бюджету, експлуатації ресурсів держави.

Тому сьогодні історичний день. Я не кажу, що антикорупційний суд поборє всю корупцію в країні, але він може розірвати ланцюг вищих посадових осіб, які 27 років обкрадали державу і українців, не давали їм можливості жити кращим життям.

Ми подали законопроект № 7440-3, який повністю відповідає структурі законопроекту Президента, але в ньому враховані всі вимоги Венеціанської комісії. Ми хотіли показати Президенту, що не вийде обманути суспільство, обманути людей. Можна виписати норми законопроекту, відповідно до яких антикорупційний суд буде незалежним, судді добиратимуться незалежними міжнародними експертами, і немає тут жодних підстав посилатися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

СОТНИК О.С. Дякую. І тут немає жодних підстав посилатися на порушення суверенітету або якісь інші причини. Є можливості написати законопроект так, щоб його норми повністю відповідали Конституції, і ми отримали той антикорупційний суд, який нарешті розірве кругову поруку у вищих ешелонах влади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

До слова запрошується народний депутат України Луценко Ігор Вікторович, який представить альтернативний законопроект № 7440-4. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! У нас є безпрецедентна в історії України можливість зробити експеримент – спробувати створити перший в історії України справжній реальний суд. Для того, щоб ми цей шанс не втратили, були подані декілька альтернативних законопроектів, бо президентський законопроект цей шанс нівелює повністю, і якщо ми підемо шляхом, запропонованим Президентом, у нас ніколи не буде незалежного суду.

Україна всі ці роки була, на жаль, феодалною структурою, основною ознакою якої є вплив монарха, Президента, на суди. Завжди було телефонне право: при Януковичу пан Портнов, а зараз пан Філатов через дзвінки керує судами (*Оплески*). Але, врешті-решт, сьогодні є шанс припинити цю ганебну практику, котра робить нас не європейською країною, а азіатською.

Тому нам необхідна незалежна конкурсна комісія, яка складатиметься з фахівців у галузі боротьби з корупцією, теорії права, практики права, адвокатської діяльності, які зможуть об'єктивно оцінити кандидатів на посади суддів цього найважливішого суду, що судитиме корупціонерів, які знаходяться і в цьому залі, і через дорогу, і на Банковій. Безумовно, ця конкурсна комісія визначатиме долю нашої країни на роки. Тому незалежність, незалежність і ще раз незалежність відбору! Відбирати суддів на конкурсі мають представники громадськості, кваліфікованих спільнот, а не підконтрольна Президенту Вища рада правосуддя! (*Оплески*).

Тому я прошу підтримати мій законопроект. Давайте, врешті-решт, почнемо цю дискусію, в якій дуже швидко з'явиться розуміння того, хто є хто.

Дякую. Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Автори законопроектів завершили виступи. До співдоповіді я запрошую голову Комітету з питань правової політики та правосуддя Князевича Руслана Петровича (*Шум у залі*).

Добре, увімкніть мікрофон Капліна. Будь ласка, 2 хвилини.

КАПЛІН С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (одномандатний виборчий округ № 144, Полтавська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Соціалістична партія України. Багатомільйонна спільнота глядачів, наші співвітчизники бачили, як хотіли під сукно заховати наш законопроект №7440-2 про антикорупційний суд, найпрогресивніший, який реально захищав би інтереси простих пересічних українців (*Шум у залі*).

Що таке антикорупційний суд? Разом з НАБУ, дорогі мої співвітчизники, це серп і молот, які можуть відтягти голову українській корупції. Але нонсенс процесу прийняття рішення про створення суду полягає в тому, що найкорумпованіший орган в країні – Верховна Рада України – створює собі приватний антикорупційний суд. Проте наша команда голосуватиме за всі, без винятку, законопроекти, тому що бачимо необхідність у тому, щоб розпочати процес модернізації чинного законодавства в питаннях боротьби з корупцією. У наступному скликанні ми матимемо потужну фракцію і зможемо модернізувати той закон, який, я переконаний, буде прийнятий сьогодні і реально працюватиме на те, щоб побороти корупцію в нашій країні.

Окремо хочу заявити, що Національне антикорупційне бюро плюс Вищий антикорупційний суд – це нові пенсії, зарплати, дороги, лікарні, це нова країна, це альтернатива Міжнародному валютному фонду і їх абсолютно олігархічним вимогам. Створивши такий орган, набравши нормальних суддів, ми реально можемо створити альтернативу залученню кабальних кредитів з боку Міжнародного валютного фонду, почати будівництво нової країни, про яку мріяли українці 27 років.

Я закликаю колег голосувати за антикорупційний суд, підтримувати НАБУ, саджати корупціонерів, очищати, зокрема Верховну Раду України від ганебного явища – політичної корупції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

До співдоповіді запрошується голова комітету Руслан Князевич. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Хочу поінформувати, що вчора на своєму засіданні Комітет з питань правової політики та правосуддя на виконання доручення Верховної Ради України розглянув проект Закону «Про Вищий антикорупційний суд» (№ 7440), поданий Президентом України, та альтернативні законопроекти: № 7440-1, № 7440-2, № 7440-3, № 7440-4, подані Писаренком, Капліним, Сотник та Войціцькою, Ігорем Луценком.

Розглядаючи зазначені законопроекти, наш комітет виходив з такого. Створення Вищого антикорупційного суду передбачено Законом «Про судочинство і статус суддів», прийнятим у червні 2016 року. На виконання норми цього закону у Верховній Раді були зареєстровані законопроекти [№ 6011](#) і [№ 6529](#), в яких пропонувалося бачення щодо створення Вищого антикорупційного суду. Відповідно до Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради висловив своє застереження щодо належності суб'єктів подання відповідних законопроектів і вважав за доцільне повернути зазначені законопроекти як такі, що внесені неналежними суб'єктами. Тоді наш комітет звернувся до Голови Верховної Ради України щодо доцільності звернення до Венеціанської комісії з проханням надати своє бачення щодо належного суб'єкта внесення зазначеного законопроекту про статус такого суду та пропозиції щодо його формування і діяльності. У своєму висновку Венеціанська комісія підтвердила пропозицію щодо доцільності відкликання зазначених законопроектів як таких, що внесені неналежними суб'єктами права законодавчої ініціативи, і рекомендувала скористатися таким правом відповідно до Конституції України іншому суб'єкту права законодавчої ініціативи – Президенту України, визнавши, що тільки цей суб'єкт є належним і може вносити відповідний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, прошу провести запис: два – за, два – проти. Наголошую, в нас лишається 12 хвилин, тому прошу бути лаконічними.

Від фракції «Батьківщина» слово має Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! На моє глибоке переконання, величезною ганьбою для цього парламенту є ось таке прийняття цього законопроекту: розгляд за скороченою процедурою, без будь-яких обговорень, без глибокого професійного аналізу. Ганьбою для українського парламенту є те, що Порошенко відправив представляти цей законопроект у парламенті абсолютно очевидного корупціонера. Це приниження українського парламенту, ми не повинні цього допускати.

Що стосується суті та вимог законопроекту. «Батьківщина» внесла альтернативний законопроект, автором якого є наш колега Ігор Луценко, і який ми будемо підтримувати, тому що, вважаємо, першою вимогою до антикорупційного суду є його незалежність, що забезпечується саме законопроектом Луценка. На жаль, базовий законопроект, який вніс Петро Порошенко, точно не забезпечує незалежності антикорупційного суду, робить димову завісу, показуючи суспільству, що нібито цей суд є, а насправді Порошенко за допомогою належних йому на праві власності Вищої кваліфікаційної комісії, Вищої ради правосуддя вчергове призначатиме лояльних до нього людей, щоб цей суд не помічав корупції на найвищому рівні, бо сьогодні корупціонером № 1 в країні є Петро Порошенко (*Оплески*) і його найближче оточення, яке займається корупцією і хоче створити якусь ширму, чергове потьомкінське селище, щоб можна було сказати: дивіться, суд є, нібито боротьба з корупцією ведеться, але результатів немає, корупціонери на місці.

Тому ми будемо вимагати, що якщо не буде підтриманий у першому читанні законопроект нашого колеги Ігоря Луценка, щоб до інших законопроектів були включені вимоги Венеціанської комісії, які вона висловила щодо цього законопроекту. Треба прибирати подвійну мораль з українського парламенту. Якщо ми говоримо, що Венеціанська комісія – це поважний, експертний інститут, ми повинні поважати всі її висновки до всіх законопроектів, подобаються вони нам чи ні. Бо виглядає так, що коли треба, кажуть, є Венеціанська комісія, не можна зробити крок вправо...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за висловлену позицію.

Слово має Олег Ляшко, лідер фракції Радикальної партії. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Перше. Те, в який спосіб розглядаються законопроекти про антикорупційний суд, демонструє, що це імітація боротьби з корупцією в цій країні, а не реальна боротьба з нею.

Друге. Розгляд цього законопроекту у Верховній Раді доводить правильність позиції Радикальної партії. Ми не голосували за жоден із поданих Президентом України законопроектів щодо судової реформи, тому що це насправді така сама імітація судової реформи, як і те, що сьогодні тут робиться. Ви, шановні колеги, всій країні демонструєте, що три роки розмов про судову реформу – це обман українців, бо реальної судової реформи не відбулося, справедливості в судах, як не було, так і немає. Наявним усвідомлення так званої судової реформи є новий Верховний Суд, до складу якого влада протягнула значну частину керованих ними суддів, наприклад, Богдана Львова, мажорного корупціонера, на якому проби немає де ставити, сьогодні він реформований суддя, який начебто судить по-новому, тільки хабарі бере по-старому.

Тепер щодо реальної боротьби з корупцією. Реальна боротьба з корупцією – це зміна виборчої системи, ліквідація корупційної мажоритарки, прийняття законів про імпичмент Президента України, про тимчасові слідчі комісії Верховної Ради, як парламентський інструмент контролю за виконавчою владою, за Президентом України.

Основою і поживним ґрунтом для корупції є бідність. Немає жодної країни у світі, яка подолала б корупцію, будучи бідною. Єдина можливість побороти корупцію – це підвищення доходів українців, подолання бідності, розвиток національної економіки, створення робочих місць для людей, щоб заробляли в рідній країні, а не за кордоном.

Тому команда Радикальної партії пропонує реальну судову реформу: звільнення всіх до одного суддів і прокурорів та обрання

нових на прозорих конкурсах, прийняття законів про імпічмент Президента України, про тимчасові слідчі комісії Верховної Ради та затвердження антикризового плану економічного відродження, який дасть українцям роботу і достойну зарплату. Оце буде справжньою боротьбою з корупцією.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Валерій Писаренко від групи «Партія «Відродження». Будь ласка.

ПИСАРЕНКО В.В. Хочу завершити свою доповідь, яку розпочав раніше. На жаль, ми не обговорюємо, що таке взагалі антикорупційний суд. Я думаю, тут не так багато людей, які розуміють, за що вони зараз голосуватимуть, що це за суд, з чого він складається і чому йде така боротьба за нього. Колеги, які виступали, говорили лише про те, хто контролюватиме цей суд, а не про те, чим він займатиметься.

Хочу назвати кілька принципових позицій, на яких наголошують і наші західні партнери, про які говоримо і ми, фахівці, які спостерігатимуть за створенням цього антикорупційного суду: хто має право бути суддею антикорупційного суду, які кваліфікаційні вимоги до нього, хто його призначатиме, а потім звільнятиме, хто, скажімо, по-українськи, контролюватиме. Якщо ми не будемо вести дискусії щодо цього, а будемо по 2-3 хвилини говорити про те, як ми сильно хочемо побороти корупцію, наші показники у світових рейтингах будуть ті самі – між Гондурасом і Папуа Новою Гвінеєю.

Тому я пропоную все-таки повернутися до фахової дискусії, якої не було на засіданні комітету, де ми дуже швидко погодилися з тим, щоб внести ці законопроекти до залу і вже в залі говорити про те, що таке антикорупційний суд. Ми хочемо пояснити, хто може бути суддею антикорупційного суду, сказати, що можуть зробити і чим допомогти наші західні партнери і країни – донори України. Якщо вони хочуть контролювати цих суддів, тоді давайте звернемося до Конституції України, де виписано, хто такий суддя, який може здійснювати правосуддя в Україні. Дуже багато питань, на обговорення яких, на жаль, немає часу, але усе інше – нефахова дискусія, така, яку ми мали щодо реформи виборчого законодавства.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується голова фракції «Народний фронт». Будь ласка, 2 хвилини.

Колеги, я продовжую засідання на 15 хвилин, бо не вкладаємося.

Я перепрошую, мене відволікли. Шановний пане Бурбак, відповідно до запису зараз мають виступати від «Опозиційного блоку».

Пане Шурма, у вас 2 хвилини. Будь ласка.

ШУРМА І.М. Дякую, пані Ірино. Фракція «Опозиційний блок». Шановні колеги! У кого в залі є сумніви в тому, що Україна, як було сказано, глибоко корумпована країна? У кого є сумніви в тому, що рейтинги, які наводяться, де ми на останньому місці по боротьбі з корупцією, є неправдиві? Це правда? Правда.

А тепер скажіть мені, будь ласка, в якій країні світу, нехай навіть у тому самому Гондурасі, можливо, щоб боротьба з корупцією у вигляді прийняття закону про антикорупційний суд була за скороченою процедурою? Що таке скорочена процедура? За 2 хвилини треба розповісти суть законопроекту. Учора на засіданні комітету так само у швидкому порядку розглянули чотири законопроекти. Хто працює в комітеті, знає, що таке розгляд одного законопроекту, а тут – антикорупційний суд.

Люди чекають боротьби з корупцією, мають велику надію на цей суд. А яка може бути якість цього суду, якщо він регламентуватиметься таким законом? Відповідь на яву. Ви хочете за 2 хвилини прийняти якісний закон? Ви, коаліція, нічому не вчитеся, ви як двієчник у школі. За скороченою процедурою з фальсифікацією ви прийняли медичну реформу. Що ви маєте? Я хотів би, щоб кожен із 240 депутатів, які голосували, поїхали в округи і сказали: я голосував за медичну реформу. Те саме матимете з антикорупційним судом. Це ганьба! Не «позор», а ганьба для України. Якщо ви хочете зробити з України посміховисько, продовжуйте далі в такому дусі.

Петре Олексійовичу, хочу звернутися до вас: невже ви не бачите, що цей парламент вичерпав себе інтелектуально, професійно, організаційно і регламентно. Дуже добре думайте, чи ви хочете очолювати таку державу, де парламент є посміховиськом у боротьбі з корупцією.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, 12 година. У нас залишилися три виступи. Спочатку – «Народний фронт», потім – «Самопоміч» і заключне слово – «Блок Петра Порошенка». Прошу бути лаконічними, щоб ми не втратили голоси в залі.

Бурбак. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю. Шановні колеги! Звертаюся до всіх відповідальних депутатів у цьому сесійному залі з тим, щоб ми зараз проголосували за законопроект про створення антикорупційного суду, і почали його обговорювати на професійному майданчику – у профільному комітеті. Фракція «Народний фронт» підтримуватиме законопроект № 7440, упевнений, між першим і другим читаннями всі пропозиції Венеціанської комісії щодо допуску наших міжнародних експертів і наших міжнародних донорів до участі у громадській раді та участі в обговоренні майбутніх кандидатів, будуть враховані. Нам треба зняти кваліфікаційні вимоги до майбутніх суддів, зокрема п'ять років стажу, адже зараз суспільство не довіряє судам повністю, маємо зняти пропозицію щодо двох третин обрання суддів, щоб він запрацював і запрацював дієво.

Шановні колеги, не буду затягувати час, адже маємо зараз усі разом проголосувати, щоб розпочати створення антикорупційного суду, як й інших органів по боротьбі з корупцією у вищих ешелонах влади, започатковані урядом Яценюка. Голосуємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Єгор Соболев, «Самопоміч». Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). «Самопоміч» голосуватиме за законопроект Президента в першому читанні. Але ми впевнені, що до другого читання його обов'язково треба доопрацювати, бо суд має концентруватися лише на справах про топ-корупцію і під час відбору суддів наші міжнародні партнери

повинні мати право вето, бо Вища рада правосуддя не вміє казати «ні» корумпованим суддям.

Колеги, це рішення дуже важливо прийняти, бо заради нього люди вже понад чотири місяці стоять біля стін парламенту (*Шум у залі*). Заради цього рішення багато наших міжнародних партнерів готові допомагати Україні (*Оплески*). Це рішення дасть суспільству те, чого воно не бачить – справедливість. Я знаю, тут є багато людей, які бояться стати підсудними в антикорупційному суді, але заради України це рішення варто прийняти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До заключного виступу запрошується голова фракції «Блок Петра Порошенка».

Колеги, через 2 хвилини відбудеться голосування. Прошу запросити депутатів до залу.

Артур Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні виборці! Я закликаю всіх об'єднатися і підтримати президентський законопроект про створення антикорупційного суду. Хочу ще раз нагадати, що саме за ініціативи Президента були створені НАБУ, САП і НАЗК, і почалася реформа у боротьбі з корупцією, хоча дуже багато людей зараз хочуть це присвоїти собі. Фракція «Блок Петра Порошенка» завжди давала найбільше голосів за всі законопроекти, які стосувалися боротьби з корупцією. Наразі я закликаю всіх авторів альтернативних законопроектів, після того, як ви підтримаєте президентський законопроект, приходити на засідання комітету і плідно співпрацювати, щоб доопрацювати його до другого читання.

І ще два маленьких коментарі. Перше. Ви знаєте, з цієї трибуни ми чули дуже багато волань, фейків про те, що не треба голосувати за судову реформу, а в мене завжди виникало запитання: ці люди хотіли залишити оту зцементовану суддівську систему часів Януковича – Портнова? Потім було дуже багато волань: не включимо до порядку

денного – включили, не буде розгляду в комітеті – розглянуто. Не треба розповсюджувати фейки.

І друге. Було сказано, що заради цього стоять біля Верховної Ради намети. Я хотів би, щоб люди уважно подивилися на всі голосування стосовно антикорупційного суду. Сьогодні вже відбулося одне голосування – щодо включення цього законопроекту до порядку денного для його розгляду. А ось чи голосували люди, які про це кажуть, – велике питання.

Закликаю всіх об'єднатися і підтримати президентський проект Закону «Про Вищий антикорупційний суд» (№ 7440).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Переходимо до прийняття рішення. Прошу заходити до залу і зайняти робочі місця.

Колеги, я також закликаю голосувати за законопроект № 7440. Усі дискусії ми зможемо провести між першим і другим читаннями, усі рекомендації Венеціанської комісії, які ми отримали, також зможемо обговорити між першим і другим читаннями. Зараз ми маємо зробити ще один надзвичайно важливий рішучий крок у боротьбі з корупцією в нашій державі.

Бачу, люди підходять. Закликаю зайняти робочі місця і приготуватися до голосування, щоб підтримати пропозицію комітету прийняти за основу законопроект № 7440. Давайте покажемо рішучість українського парламенту у боротьбі з корупцією.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу в першому читанні проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд» ([№ 7440](#)). Прошу голосувати. Голосуємо! Кожен голос має значення.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 101, «Народний фронт» – 67, «Опозиційний блок» – 2, «Самопоміч» – 22, Радикальної партії – 14, «Батьківщина» – 19, «Воля народу» – 8, «Партія «Відродження» – 15.

Це було спільне злагоджене рішення. Всіх вітаю! Це ще одна велика перемога. Тепер чим швидше комітет розгляне всі поправки,

тим скоріше ми зможемо перейти до голосування про прийняття законопроекту про антикорупційний суд у цілому. Вітаю, колеги!

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Згідно з Регламентом я оголошую перерву на 30 хвилин. Нагадую, через 30 хвилин ми перейдемо до розгляду проектів постанов щодо Криму та українських заручників, які ми включили до порядку денного. Прошу всіх дисципліновано прибути до залу. О 12.40 ми продовжимо нашу роботу.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, час, відведений для перерви, завершений. Переходимо до розгляду проекту постанови.

Вашій увазі пропонується розгляд проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до міжнародного співтовариства у зв'язку із незаконною підготовкою виборів Президента Російської Федерації на тимчасово окупованій частині території України – в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі» ([№ 7546](#)).

Прошу підтримати пропозицію про розгляд даного питання за скороченою процедурою. Голосуємо!

«За» – 69.

Рішення не прийнято.

Переходимо до розгляду проекту постанови за повною процедурою.

До доповіді запрошується народний депутат України Бурбак Максим Юрійович. Будь ласка.

Нагадую, після цього ми перейдемо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» ([№ 7441](#)).

БУРБАК М.Ю. Шановні колеги! 18 березня 2014 року у Кремлі група злочинців на чолі з Президентом Путіним здійснили незаконну анексію частини української території, простими словами – зібралися,

щоб вкрасти в Україні Крим і Севастополь та спробувати закріпити це незаконними ухвалами. Рівно через чотири роки Президент Путін вирішив провести свої вдавані вибори саме в цей день, бо для нього він є символом реваншу, яскравішим прикладом найбільшої крадіжки в його житті.

Призначивши власні вибори на цей день, Президент Путін показує всьому світу, що він зневажає нинішній світоустрій та цивілізовані правила міжнародного співжиття, зневажає західні демократії та гарантії безпеки, кидає виклик світу, бо вірить у власну безкарність.

Ми не маємо права мовчки спостерігати за цією цинічною і зухвалою поведінкою, яка становить пряму загрозу Україні, Європі, всьому світу. Фракція «Народний фронт» за ініціативи Арсенія Яценюка внесла на розгляд парламенту звернення до міжнародного співтовариства, щоб застерегти та попередити про небезпеку незаконного проведення виборів Президента Російської Федерації на тимчасово окупованих українських територіях.

Головна ідея нашого документа – вибори Президента Російської Федерації на території Криму та в Севастополі є незаконними і не матимуть легітимності, є нікчемними в юридичному, політичному та людському сенсі. Закликаємо світ не визнавати результатів такого голосування. Наша фракція наголошує на фундаментальному принципі права. Право не може виникнути з правопорушення, що означає: незаконне проведення виборів Президента Російської Федерації в Криму суттєво вплине на результати таких виборів у цілому, робить їх нелегітимними загалом.

Фракція «Народний фронт» закликає Верховну Раду підтримати проект нашого звернення. Також ми ініціюємо підготовку проекту заяви Верховної Ради України за підсумками подій 18 березня цього року на території Криму та в місті Севастополі, щоб невідкладно дати оцінку діям російської окупаційної влади. Очікуємо, наша позиція отримає якнайширшу підтримку серед міжнародних партнерів. Нагадаю, що саме цій темі були присвячені нещодавні переговори лідера нашої політичної сили Арсенія Яценюка у Вашингтоні.

Ми хочемо привернути увагу наших західних колег і до необхідності посилення співпраці для захисту прав людини на території окупованого Криму і Донбасу. Гостра потреба в захисті прав і свобод

є єдиним знаменником для обох тем російської агресії проти України, Криму і Донбасу.

Наша фракція закликає всіх колег об'єднати сили, щоб ініціювати перед нашими партнерами ідею про заснування міжнародного майданчика для обговорення стану дотримання прав людини в Криму і на Донбасі. На наше переконання, цьогорічне головування нашого великого друга і партнера – Канади – у «Великій сімці» створює для цього сприятливий контекст. Ми вимагаємо мобілізації всіх зовнішньополітичних сил України задля активізації міжнародної співпраці на підтримку наших людей, які сьогодні тимчасово перебувають під окупацією та репресіями росіян. Прошу вашої підтримки.

Слава Україні!

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Залишайтеся на трибуні.
Прошу провести запис на запитання до доповідача.
Народний депутат Лапін. Будь ласка.

ЛАПІН І.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 22, Волинська область, політична партія «Народний фронт»).
Добрий день, шановні колеги! Я думаю, ні для кого тут не є великим секретом, що в 2014 році, скориставшись тим, що Президент втік, країна кинута напризволяще, Росія вчинила підло, м'яко кажучи, віджала Крим, причому в досить звичний для себе спосіб – веденням так званої гібридної війни і таке інше.

Я думаю, нам всім потрібно об'єднатися і всіма можливими засобами тиснути на агресора, щоб якнайшвидше повернути Крим. Однією із наших вимог і способом тиску є голосування за запропонований проект постанови. Закликаю всіх припинити ходити по кафе, прошу подзвонити своїм колегам, щоб вони прийшли до залу і підтримали цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу дати відповідь.

БУРБАК М.Ю. Шановний колего, пане Ігоре! Я дякую за вашу державницьку патріотичну позицію. Ще раз закликаю всіх депутатів прийти до залу і своїм персональним голосуванням підтвердити, що ми проти агресії Росії, що ми за народ України, який тимчасово перебуває на окупованих територіях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Семенуха. Будь ласка, ваше запитання.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановний доповідачу! Звичайно, вкотре це все правильно і добре, але спілкуючись з нашими міжнародними партнерами дуже часто чуємо від них докірливе запитання: чому ми й досі не розірвали Договір про дружбу, співробітництво та партнерство між Україною та Російською Федерацією? Як, на вашу думку, можливо, якщо ми вимагаємо від міжнародної спільноти якоїсь реакції, правильно і більш послідовно було б розірвати той договір з Російською Федерацією? Це перше.

І друге. Дискусія про кордон насправді не дуже актуальна, оскільки питання кордону визначається іншим законом. Можливо, це було б більш послідовно і чесно перед нашими громадянами?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу, ваша відповідь.

БУРБАК М.Ю. Дякую вам за запитання. Але в мене також є запитання: чому й досі у Львові за ініціативи банку з країни-агресора проходить *Alfa Jazz Fest?* (*Оплески*). Таких запитань багато. Не робіть перепони на шляху прийняття важливого проекту постанови, яким вибори визнаватимуться нелегітимними. Або ви свідомо затягуєте час, або піаритеся на цій темі. Ви або підтримуйте, або не підтримуйте – це ваше особисте право. Проте, я вважаю, що кожен депутат і громадянин України повинен доєднатися до цього звернення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановний доповідачу! Вам було адресоване запитання, а ви на нього не дали відповіді.

Народний депутат Альона Шкрум. Перепрошую, Борис Тарасюк. Будь ласка.

ТАРАСЮК Б.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Насамперед я хотів би подякувати колезі Максиму Бурбаку за цю ініціативу і внесення цього проекту постанови. Це надзвичайно важлива тема. Водночас заради справедливості хочу сказати, що Комітет у закордонних справах провів два засідання, в ході яких були враховані поправки і зміни, які, врешті-решт, привели до остаточного тексту. Звернення до міжнародної спільноти надзвичайно важливе, особливо напередодні незаконних виборів Президента Російської Федерації на окупованій території Криму. Ми засуджуємо цей акт. Сподіваємося, що постанова дійде до урядів і міжнародних організацій, і вони визнають нелегітимними вибори Президента Російської Федерації на тимчасово окупованій території – незаконно анексованому Криму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будете коментувати?

БУРБАК М.Ю. Це ж запитання, я маю відповісти. Шановний пане колишній міністре! Я щиро вдячний вам і вашій фракції за те, що ви долучилися до доопрацювання цього проекту постанови, і, враховуючи досвід роботи в міжнародних інституціях, внесли багато правок, за що я вам вдячний, і ми вийшли на компромісне рішення. Я пішов на поступки, щоб за проект постанови проголосувало якнайбільше депутатів, можливо, конституційна більшість, тому що це проблема не лише «Народного фронту», а всієї країни, і нам потрібно єдиним фронтом виступити на захист нашої територіальної цілісності.

Прийняття цього проекту постанови покаже нашим громадянам, які зараз знаходяться на тимчасово окупованій території – в Автономній Республіці Крим, що ми з ними, не забуваємо за них, що, врешті-решт, відновимо територіальну цілісність України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Доповідачу, дякую вам. Можете зайняти своє робоче місце.

До співдоповіді запрошується голова Комітету у закордонних справах народний депутат Ганна Гопко. Прошу.

ГОПКО Г.М., голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Добрий день, шановні українці! Зараз ми розглядаємо надзвичайно важливу ініціативу. Сподіваюся, сьогодні ми підтримаємо рішення Комітету у закордонних справах рекомендувати Верховній Раді України прийняти запропонований проект постанови та затвердити текст звернення Верховної Ради України з усіма змінами та доповненнями, запропонованими членами комітету.

Проектом постанови ми пропонуємо висловити позицію Верховної Ради України щодо незаконного голосування на запланованих на 18 березня 2018 року виборах Президента Російської Федерації на тимчасово окупованій території – в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, а також закликати Раду безпеки та Генеральну Асамблею ООН, ОБСЄ, ЄС, НАТО, інші міжнародні організації, парламентські асамблеї, іноземні парламенти та уряди вжити у зв'язку з цим відповідних заходів.

Звертаємося до всіх наших іноземних партнерів, парламентів та урядів з проханням вжити всіх можливих заходів, щоб застерегти органи влади Російської Федерації та окупаційну адміністрацію від проведення виборів Президента Російської Федерації на тимчасово окупованій території України – в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі.

Просимо запровадити додаткові санкції проти Російської Федерації та персональні санкції обмеження стосовно причетних до організації незаконного голосування на тимчасово окупованій території – в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі – під час виборів до Державної думи Російської Федерації у 2016 році та Президента Російської Федерації у 2018 році. Просимо запровадити персональні санкції щодо тих осіб, які здійснюють систематичні порушення прав людини в Криму і місті Севастополі, та посилити спільні зусилля, щоб змусити Російську Федерацію повністю виконати рішення Міжнародного суду ООН від 19 квітня 2017 року у справі «Україна проти Росії» в частині належного забезпечення прав людини на тимчасово окупованих територіях. Для нас важливо консолідувати тиск на Російську

Федерацію задля початку постійного та прямого міжнародного моніторингу ситуації в Криму інституційними та конвенційними органами ООН, Ради Європи, ОБСЄ та міжнародних організацій, а також контролю за дотриманням Росією своїх обов'язків, як окупаційної влади, згідно з Міжнародним гуманітарним правом.

Хочу подякувати фракції «Народний фронт», пану Максиму Бурбаку, членам комітету, Міністерству закордонних справ, представнику Президента в Автономній Республіці Крим за підготовку і доопрацювання тексту цього проекту постанови, а також подякувати всім представникам, нашим парламентаріям в різних асамблеях, які на всіх майданчиках активно докладають зусиль для створення платформи з деокупації Криму. Дуже хороша ініціатива – закликати Канаду, яка головує у «Великій сімці», привернути увагу до блоку гуманітарних питань – ініційована і запропонована паном Данилом Лубківським.

Колеги, лише спільними зусиллями ми зможемо досягнути зростання тиску на Росію, у тому числі в питанні звільнення українських громадян, про що йдеться в наступному проекті постанови. Прошу проголосувати за ці проекти постанов, а також ратифікувати угоду з Молдовою, бо завтра наша делегація вирушає до Молдови на важливу зустріч. Також всіх вітаю з прийняттям у першому читанні проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Переходимо до обговорення. Прошу провести запис.

Рефат Чубаров. Будь ласка.

ЧУБАРОВ Р.А., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Я також хочу подякувати колезі Максиму Бурбаку та керівництву і членам Комітету закордонних справ за таку ініціативу. Збиралася робоча група, були напрацювання, дякую за прийняття деяких моїх пропозицій. Хотів би наголосити ще на одній пропозиції, письмово наданій, але поки що не врахованій, яку прошу поставити додатково на голосування перед прийняттям цього звернення. Ідеться про те, щоб закликати наших партнерів – уряди, парламенти, президентів країн – до конкретики по

відношенню до Президента Російської Федерації, який буде обраний у результаті незаконних виборів і в Криму.

Я прошу поставити на голосування для врахування в проєкті постанови таку пропозицію:

уникати здійснення Президентом Росії, обраним за результатами виборів, незаконно проведених на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, що є частиною суверенної території України у її міжнародно-визнаних кордонах, державних та робочих візитів до держав – членів ООН;

президентам, урядам та парламентам держав – членів ООН не приймати запрошення та не здійснювати державні та офіційні візити до Російської Федерації.

Шановні колеги! Позавчора я та Ахтем Чийгоз у Женеві виступали на заходах Ради Організації Об'єднаних Націй з прав людини і говорили, що жодна країна не може знатися з Президентом, який обраний внаслідок незаконного розширення цих виборів на територію іншої суверенної держави. Ми запитували у послів, чи визнали б вони такі вибори, якби це відбувалося в їхніх країнах.

Я хочу сказати, ми маємо бути поступово рішучими, партнери очікують від нас таких заходів. Тому я наполягаю на голосуванні цієї пропозиції, щоб країни уникали візитів незаконно обраного Президента Російської Федерації на свої території, не приймали запрошень і не здійснювали візити на територію Росії.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Медуницю. Будь ласка.

МЕДУНИЦЯ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 157, Сумська область, політична партія «Народний фронт»). «Народний фронт», місто Суми. Це не перша постанова, ініційована нашою політичною силою, пов'язана з незаконними нелегітимними виборами в окупованому Криму. Раніше ми піднімали питання, і колеги по парламенту нас у цьому підтримали, про незаконність проведення виборів до так званої Державної Думи Російської Федерації. Ця постанова була оцінена в країнах наших союзників, вони чітко побачили позицію України стосовно окупованих територій.

Росія – це споконвічний ворог України, вона неодноразово загрожувала територіальній цілісності України і, я переконаний, далі загрожуватиме. Окупація Криму і Донбасу – це лише частина російського плану по знищенню Української держави, зрештою, української нації. Сьогоднішні, а також майбутні політики повинні пам'ятати, що першим завданням нашої зовнішньої і внутрішньої політики є повернення окупованих територій, знешкодження нашого споконвічного агресора, який готує знищення нашої держави. Даний проект постанови ще раз підтверджує цю тезу. Ми маємо об'єднатися, бо в нас спільний національний інтерес, на якому базується існування Української держави, який дасть нам захистити територію, де живе українська нація, і, зрештою, честь української нації.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошується до слова народний депутат Заружко.

Народний депутат Олег Ляшко, Радикальна партія. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Фракція Радикальної партії засуджує проведення в українському Криму незаконних виборів Президента Російської Федерації. Фракція Радикальної партії вимагає від міжнародної спільноти рішучої протидії російській агресії проти Української держави, щоб не було так, як у 2008 році – проковтнули агресію проти Грузії, дозволили російським військовим кораблям виходити із чорноморських кримських портів, щоб обстрілювати Грузію. Тепер російський агресор прийшов в Україну. Якщо сьогодні міжнародна спільнота заради торгівлі з Росією, заради власного збагачення здасть анексію Криму, здасть частину Донбасу, потім не кивайте, чому російський чобіт топче Прибалтику, Польщу, Молдову, інші країни, як вони мріють, аж до Ла-Маншу.

Ми засуджуємо вибори в Криму, вимагаємо від міжнародної спільноти реакції, від учасників – підписантів Будапештського меморандуму – виконання своїх зобов'язань перед Україною. У 1994 році Україна – єдина країна у світі – добровільно здала свій ядерний потенціал, третій ядерний потенціал у світі. Британія, Франція, Китай, разом взяті, не мали такого обсягу ядерних боеголовок, як мала Україна. Ми продемонстрували всьому світу своє бажання миру, нерозповсюдження ядерної зброї під гарантії недоторканності, поваги до суверенітету, до кордонів нашої держави. Сьогодні ці гарантії грубо

порушені, ми вимушені просити наших партнерів поставити нам протитанкові ракетні комплекси «Джавелін», іншу допомогу, замість того щоб вони спитали, що треба Україні, щоб відбити агресію. Ми хочемо, щоб ціна санкцій проти Росії була такою високою, яку вона не зможе винести і буде вимушена повернути Україні Крим і Донбас.

Ну, і нарешті про санкції. Моя шановна колега Ганна Гопко закликає запровадити санкції проти тих, хто організовує вибори в Криму. Я хочу вам повідомити про загрозу національній безпеці, яка є тут, всередині країни. Ми просимо, щоб інші запровадили санкції, натомість російським олігархам дозволяємо заробляти в Україні. На 6 березня заплановано проведення тендера на продаж частот, придатних для 4G-мережі, яке організовує Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. Усі три учасники, які беруть участь у тендері, – компанії, афілійовані з російськими олігархами, і це означає повний монопольний вплив російських компаній і російських олігархів на телекомунікаційний...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 30 секунд.

ЛЯШКО О.В. Це означає повний монопольний вплив російських компаній і російських олігархів на телекомунікаційний простір України. Я звертаюся до Прем'єр-міністра України, Президента України, Секретаря РНБО Турчинова, Голови СБУ Грицака з проханням зупинити проведення тендера, який загрожує національним інтересам України, життю військовослужбовців, національній безпеці України.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Гопко. Будь ласка, ваша репліка.

ГОПКО Г.М. Я дуже дякую, що звернули увагу на мій заклик посилити тиск санкціями на Російську Федерацію і на осіб, наближених до Путіна, які причетні до агресії в Україні. Проте хочу сказати, що ваша колега народний депутат, не відвідує форуми *YES* (Ялтинська європейська стратегія) Пінчука, не бере участі в *Alfa Jazz Fest*, який фінансує один із російських олігархів, а закликає до того, щоб такі олігархи як Ахметов, які під гарантії Путіна здавали Донецьк, такі люди як Єфремов, Медведчук відповідно до всіх наших законів сиділи в тюрмі, за ґратами.

Тому я закликаю, щоб не лише російські олігархи, а й українські олігархи...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Мала бути репліка, а не виступ.
Запрошується до слова народний депутат Борис Тарасюк.

ТАРАСЮК Б.І. Фракція «Батьківщина». Хочу сказати, що фракція «Батьківщина» підтримує прийняття цього важливого звернення, адресованого до Ради безпеки і Генеральної Асамблеї ООН, ОБСЄ, інших міжнародних організацій, урядів країн світу. Ми вважаємо дуже важливим те, що в цьому зверненні наголошується на злочинному підписанні Президентом Російської Федерації акта про анексію української Автономної Республіки Крим. Дата підписання злочинного акта, а саме 18 березня, є тією датою, на яку цинічно заплановано проведення президентських виборів в українському Криму. Ми засуджуємо ці наміри, вважаємо, що вибори в Автономній Республіці Крим Президента Російської Федерації не матимуть жодних правових наслідків, міжнародна спільнота не буде враховувати їх результатів. Дякуємо Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини за їхню позицію не брати участі у відслідковуванні цих виборів на українській території.

Також ми хотіли б наголосити, що організатори президентських виборів в Автономній Республіці Крим мають понести додаткові обмеження і санкції. Звертаю увагу українських громадян, які перебувають на окупованій території Автономної Республіки Крим: у разі їх участі у виборчих комісіях на них згідно з українським законодавством чекає кримінальна відповідальність. Вибори в Автономній Республіці Крим не можуть проходити, вони є нелегітимними, ми засуджуємо їх проведення.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від фракції «Самопоміч» виступає Роман Семенуха. Будь ласка, 3 хвилини.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! «Самопоміч» голосуватиме за цей проект постанови. Але я ще

раз хочу наголосити на тому, що Україна, український парламент, має виконати своє власне завдання. Я знову хочу задати риторичне запитання: чому й досі Верховна Рада не розірвала Договору про дружбу, співробітництво та партнерство між Україною та Російською Федерацією? Ми можемо десятки разів звертатися до міжнародної спільноти, але дуже часто вони кажуть, що ми від них вимагаємо якоїсь реакції, посилення санкцій, а самі й досі не розірвали договору дружби з Російською Федерацією. Ми маємо визначитися: воюємо чи не воюємо.

Я підтримую колегу Чубарова, який каже, що треба звернутися до високоповажних людей цивілізованого світу з тим, щоб вони не спілкувалися з Путіним. Тоді ми давайте також звернемося до українських чиновників, політиків, Президента України, щоб вони не спілкувалися з Путіним. Як же ми будемо виглядати, якщо вимагаємо від міжнародної спільноти, а наші перші посадові особи спілкуються з Путіним? Вважаю, Україна має зробити своє завдання – визначити нарешті політику щодо Криму, українців, кримськотатарського народу, який залишився в Криму внаслідок окупації, бо ці звернення, вибачте, мають надто критично мало сенсу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Рефат Чубаров. Будь ласка, ваша репліка.

ЧУБАРОВ Р.А. Шановні колеги! Я хочу, щоб ви були дуже уважними до моєї пропозиції: уникати здійснення Путіним державних і робочих візитів до країн, не здійснювати самим робочі і державні візити. Це зовсім інше, ніж якісь контакти або інші формати спілкування.

Тому я прошитиму вас це підтримати. Є країни Балтії, деякі європейські країни, які не хочуть бачити Путіна, не здійснюють робочі візити до Росії, не приймають у себе. Чому ми не можемо закликати країни світу наслідувати такий приклад?

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ми завершили виступи від фракцій.

Прошу народних депутатів записатися на виступи в обговоренні. Народний депутат Мосійчук. Будь ласка.

МОСІЙЧУК І.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Фракція Радикальної партії. Шановний український народе! Шановний український парламенте! Насправді, це надзвичайно важливий проект постанови, яким визначається відношення Української держави до країни-агресора, яка окупувала українську територію. Але без поправки шановного колеги Чубарова вона недієва, по суті, непрактична.

Путін заявив про те, що він приїде голосувати в Крим. Цим він хоче легалізувати окуповану територію на свою користь. Тому абсолютно логічно, щоб після його голосування на окупованій території Україна звернулася до всіх провідних країн, цивілізованих країн з тим, що подавати руку вбивці, окупанту, вести будь-які дипломатичні зустрічі, перемовини – не можна.

Більше того, зараз Крим у гібридній війні проти України використовується як база терористів. Я це стверджую, бо один із терористів, який вчинив замах на мене і теракт біля будинку, де розміщується телеканал «ЕСПРЕСО», переховується на території окупованого Криму. Ми маємо зробити з цього висновок – проект постанови має бути дуже жорстким. Якщо ми не будемо ставити ці питання на порядок денний, чому світ має це робити? Ізолювати Путіна, країну-агресора потрібно нам, а не американцям, німцям чи китайцям. Ми маємо ініціювати це питання у світі.

Тому абсолютно підтримую пропозицію, прошу поставити на голосування для її включення до проекту постанови, щоб це був дієвий документ, яким могли апелювати наші міжнародні делегації, закордонні представництва, Україна в цілому, а не було так, що сказали і забули завтра. Світ має усвідомити, що Путін вбивця і терорист, Росія – країна-агресор, країна-терорист.

Слава Україні!

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Юрій Береза. Будь ласка. Потім – Кириченко і Лінько.

Колеги, прошу повертатися до сесійного залу, тому що буде непристойно, якщо з першого разу не буде потенціалу для підтримки цього проекту постанови.

БЕРЕЗА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Добрий день, шановні колеги народні депутати! Добрий день, українці! Що важливе ми зараз розглядаємо? Зараз ми розглядаємо не просто проект постанови про фейкові вибори, які намагається Мордор організувати в українському Криму, а ставлення народних депутатів до цього питання, особливо тих, що на гальорці лівої частини залу, так званої «п'ятої колони». Якщо ви зробите запит до Прикордонної служби, то побачите, хто із них, незважаючи на всі безчинні дії Росії проти українських татар в Криму, на пряму агресію і окупацію, що відбувається на Донбасі, був на території окупованого Криму минулого року. Дуже важливо, як голосуватимуть ці так звані «туристи», у тому числі й з Верховної Ради. Це досить важливо як для українських громадян, які знаходяться на великій Україні, так і для тих, які знаходяться в російській окупації. Як дивитися на тих мерзотників, які, приїжджаючи до Криму, паплюжать Україну? Мені дуже цікаво, скільки так званий проукраїнський «Опозиційний блок», взагалі Верховна Рада дасть голосів за цей проект постанови, адже наша робота як народних обранців і полягає в тому, щоб день і ніч кричати з трибуни Верховної Ради, усіх міжнародних площадок про те, що Крим окупований, Росія в нас його вкрала, за що крадій повинен нести відповідальність.

«Народний фронт» голосуватиме за цей проект постанови. Я закликаю депутатів повернутися до сесійного залу і виконати свій прямий конституційний обов'язок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Зараз виступає пан Лінько. Будь ласка.

Колеги, за 4 хвилини буде голосування. Я дуже прошу депутатів повертатися до сесійного залу.

ЛІНЬКО Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Шановні колеги! Шановні українці! Фракція Радикальної партії голосуватиме за цей проект постанови, як і за всі інші проекти, спрямовані на боротьбу з країною-агресором. Ми прийняли дуже важливий закон про визнання Росії країною-агресором. До речі, замість того, щоб голосувати за цей закон, деякі політики з цього залу фотографувалися з російськими послами (*Оплески*). А зустрічі на міжнародному рівні з російськими послами, російськими політиками, тим паче поїздки до Москви, легалізують тут російську окупацію, російську агресію. Будь-які зустрічі і контакти з російськими політиками є ганьбою для українських політиків.

Більше того, ми вимагаємо, щоб Верховна Рада прийняла закон, яким заборонятиметься виїзд українських політиків, найвищих посадовців до Москви чи на російську територію. Я не уявляю, як я чи мої колеги Олег Ляшко, Ігор Мосійчук, Андрій Лозовой можемо їхати до Москви, де нас посадять, бо там ми злочинці, воювали проти Росії. Але дехто вільно може туди їхати, літати чартерними рейсами, домовлятися. Про що можна домовлятися з Росією? Безумовно, про національну зраду. Про що можна домовлятися за кордоном з російськими олігархами? Безумовно, про те, як на крові, на знищенні України прийти до влади і потім разом з Путіним тут керувати.

Тому ми закликаємо голосувати за цей проект постанови, інші законопроекти, які заборонятимуть українським політикам в'їжджати на територію Росії.

І ще. Ми прийняли важливий закон про реінтеграцію Донбасу, де його основною частиною має бути розірвання дипломатичних стосунків. Усі наші звернення до міжнародного співтовариства є декларативними. Співтовариство дивиться, як Україна веде себе в цій ситуації. Адже завжди в історії будь-яка країна у разі настання війни, навіть до її початку, розриває дипломатичні стосунки з тією країною, яка розпочала військові дії, і це є сигналом для інших країн, що з цією країною не можна мати дипломатичних стосунків, не можна розмовляти, бо вона є агресором.

Тому ми як народні депутати маємо зробити необхідні дії – прийняти відповідні законопроекти, тим самим виконати свою місію у захисті українських інтересів і перемозі у війні.

Дякую за увагу (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Тетерук. Будь ласка.

ТЕТЕРУК А.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановна пані головуюча! Шановні колеги народні депутати! Проведенням так званих виборів Президента Російської Федерації на території Криму Росія порушує зобов'язання і закони не лише міжнародні, а й України. Ігнорувати цей факт ми не маємо права як парламентарії, обрані українським народом. Зверненням, за яке ми зараз будемо голосувати, до міжнародної спільноти, всіх міжнародних організацій ми звертаємо увагу на те, що кремлівський феєсбешно-гереушний режим хунти, який захопив владу в Кремлі, перепризначає сам себе через так звані вибори Президента, не лише ігнорує міжнародне право, а намагається зробити ці вибори легітимними. Щоб цього не відбулося, парламент України, усі міжнародні організації мають рішуче засудити ці вибори, не визнавати їх на території, яка належить Україні, робити все можливе, щоб режим Путіна, який здійснює військову агресію проти України, був для них токсичним. Вони мають бути невизнаними в кожній цивілізованій країні.

Голосуючи за це звернення ми маємо унеможливити проведення у 2018 року виборів Президента Путіна на території України. Я закликаю народних депутатів зайти до залу і проголосувати за проект постанови, ініційований фракцією «Народний фронт». Це наш обов'язок перед країною, українським народом, який ми маємо виконати.

Слава Україні!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Обговорення завершено. Прошу заходити до залу і займати робочі місця.

Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу. Будь ласка, займайте робочі місця. Прошу зайти до залу і зайняти робочі місця.

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до міжнародного товариства у зв'язку із незаконною підготовкою виборів Президента Російської Федерації на тимчасово окупованій частині території України – в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі» ([№ 7546](#)) з урахуванням поправки, озвученої під стенограму народним депутатом Чубаровим. Прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 255.

Рішення прийнято. Постанову прийнято (*Оплески*).

Покажіть по фракціях і групах.

Колеги, ми включили до порядку денного проект постанови, а також проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» ([№ 7441](#)) та альтернативний законопроект [№ 7441-1](#). Зараз я проведу рейтингове голосування щодо готовності розгляду їх у залі.

Колеги, прошу взяти участь у рейтинговому голосуванні щодо розгляду законопроектів № 7441, включеного до порядку денного, який є важливий для супроводу законопроектів про антикорупційний суд. Голосуємо!

«За» – 220.

Колеги, давайте ми швидко його розглянемо, потім перейдемо до розгляду проекту постанови щодо політв'язнів.

Князевич, голово комітету, вам слово.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ідеться про законопроект, який дасть можливість імплементувати законопроект № 7440, прийнятий нами в першому читанні за основу. Ним передбачається низка законодавчих змін до різних процесуальних кодексів, інших законів, зокрема до Закону «Про судоустрій і статус суддів». Тому дуже прошу розглянути його і прийняти за основу, бо до другого читання їх треба готувати в комплексі. Без цього законопроект основний законопроект не запрацює.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, півгодини до закриття ранкового засідання. Ми цілком встигаємо розглянути обидва законопроекти і прийняти щодо них рішення.

Прошу проголосувати за розгляд законопроекту № 7441 за скороченою процедурою. Голосуємо!

«За» – 183.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошується заступник глави Адміністрації Президента Філатов Олексій Валерійович. Будь ласка.

ФІЛАТОВ О.В. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» з метою комплексного і несуперечливого врегулювання питань організації та діяльності Вищого антикорупційного суду та гарантій діяльності його суддів.

Цим законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», зокрема деталізувати регулювання питань діяльності палат вищих спеціалізованих судів, зважаючи на рекомендації Венеціанської комісії щодо інституційної автономності апеляційної палати вищого спеціалізованого суду. Зокрема пропонується визначити, що апеляційна палата вищого спеціалізованого суду діє у його складі на засадах інституційної, організаційної, кадрової та фінансової автономії. Для неї передбачено окреме проведення конкурсу на зайняття посад суддів, наявність окремої бюджетної програми на фінансування її діяльності, а також наявність в апараті Вищого антикорупційного суду спеціалізованого підрозділу, який має самостійну структурну автономію.

На голову апеляційної палати покладаються, крім повноважень, передбачених для секретаря судової палати, повноваження з представництва апеляційної палати перед органами державної влади, органами місцевого самоврядування, іншими особами. Також пропонується визначення вищих спеціалізованих судів головними розпорядниками коштів Державного бюджету України, а також визначення в Державному бюджеті України окремим рядком видатків на утримання апеляційної палати вищого спеціалізованого суду. Крім того, в законопроекті пропонується врегулювання низки інших процесуальних питань, пов'язаних із запропонованими змінами.

Відповідно до норм Закону «Про судоустрій і статус суддів» зміни до нього можуть вноситися лише окремим законопроектом. Прошу підтримати даний законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До доповіді законопроекту № 7441-1 запрошується Сотник Олена Сергіївна. Будь ласка.

Колеги, фактично, технічний законопроект. Давайте швидко його розглянемо, щоб перейти до розгляду проекту постанови щодо політв'язнів.

СОТНИК О.С. Дуже дякую. Так, законопроект технічний, але нерозривно пов'язаний із проектом Закону «Про Вищий антикорупційний суд». Оскільки належного обговорення законопроекту №7440 не було, я розумію, ми дуже поспішали зібрати голоси, зараз скористаюся можливістю і скажу декілька слів про створення ключової в судовій системі інституції – Вищого антикорупційного суду. Людям треба роз'яснити, що на сьогодні в прийнятому в першому читанні законопроекті є чотири ключові пропозиції, прописані всупереч рекомендаціям Венеціанської комісії.

Перше. Відсутність незалежних експертів, які забезпечили б нам прозорість добору, виключили б можливість керованої процедури добору суддів під час формування Вищого антикорупційного суду.

Друге. Президент пропонує, щоб Вищий антикорупційний суд розглядав справи про «три колоски», тобто дрібні корупційні справи. Ми будемо наполягати на тому, щоб до спеціалізації Вищого антикорупційного суду відносилися виключно справи топ-корупції, які розслідуються Національним антикорупційним бюро.

Третє. Питання чітких строків. Так, як прописаний законопроект Президентом зараз, він не запрацює і не через рік, і не через два, і не через три. Ми розуміємо, що у Президента є стратегічна задача – затягнути це до наступних і президентських, і парламентських виборів, а краще, щоб цього взагалі ніколи не сталося, але ми будемо вимагати, щоб строки, коли запрацює Вищий антикорупційний суд, були чітко виписані в законі про антикорупційний суд.

І четверте. Зараз не розглядається проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» ([№ 7483](#)) за авторства колег нашої фракції. Коли Президент подавав законопроект, він чомусь забув про зміни до Бюджетного кодексу, які мають забезпечити незалежність фінансування антикорупційного суду. Тому я наполягаю на розгляді нашого законопроекту під час прийняття в цілому проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд», інакше – це буде фейкова історія.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується голова комітету Руслан Князевич. Будь ласка, лаконічно.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дуже дякую, пане Голово. Я намагатимуся доповісти дуже швидко. Під час прийняття змін до Конституції України в частині судочинства ми передбачили ідеологію, яка була імплементована в статтю 4 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», про те, що будь-які зміни до закону, який є фундаментальним для діяльності судової системи, можуть вноситися лише шляхом подання спеціального законопроекту про внесення змін до Закону «Про судоустрій і статус суддів» і не можуть бути частиною будь-якого іншого законопроекту. Саме це спонукало суб'єкта права законодавчої ініціативи Президента передбачити можливість внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» окремим законом, що вкрай необхідно, зважаючи на запровадження нової судової інституції – Вищого антикорупційного суду.

Беручи до уваги те, що ми сьогодні підтримали рішення комітету і прийняли за основу проект Закону «Про Вищий антикорупційний суд» (№ 7440), внесений Президентом, логічно було б поданий Президентом законопроект № 7441 про зміни, які випливають із законопроекту № 7440, також прийняти за основу, щоб комітет до другого читання комплексно готував два законопроекти. Дуже прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу провести запис: два – за, два – проти.

Маркевич передає слово Сидоровичу. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Шановні українські громадяни! У юристів є така фраза: «диявол криється у деталях». Саме той диявол, який криється в президентському варіанті законопроекту, був виправлений у нашому альтернативному. У процесі створення Вищого антикорупційного суду немає дрібниць, кожен нюанс визначає: буде він справжнім антикорупційним судом у боротьбі з топ-корупціонерами чи фейком – будівлею з надписом «Вищий антикорупційний суд», де не буде вестися справжня боротьба з топ-корупціонерами.

Проте хочу звернути увагу на те, про що казала моя колега Олена Сотник, доповідаючи законопроект: без забезпечення фінансової незалежності антикорупційного суду, він ніколи не зможе стати незалежним. Ми повинні чітко розуміти, що люди, які прийдуть працювати у Вищий антикорупційний суд, фактично, наражатимуть своє життя на небезпеку. Їх фінансова незалежність, особиста безпека повинні бути необхідними елементами і запорукою дієвості та незалежності цього суду. Без усіх цих елементів інші речі не мають будь-якого сенсу.

Тому, шановні колеги, прошу підтримати наш альтернативний законопроект № 7441-1, а під час розгляду проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд» включити пропозицію щодо внесення змін до Бюджетного кодексу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Курило Віталій Семенович, «Блок Петра Порошенка».

КУРИЛО В.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, самовисуванець). Виборчий округ № 113, фракція

«Блок Петра Порошенка». Фракція «Блок Петра Порошенка» підтримуватиме саме законопроект № 7441, яким пропонуються достатньо технічні зміни до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», які не містять якихось критичних зауважень, але пов'язані з прийняттям проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд». Незважаючи на всі крики про те, що влада проти створення антикорупційного суду, сьогодні цей законопроект був прийнятий у першому читанні саме голосами провладної більшості, голосами коаліції.

Наразі хочу зазначити, що законопроектом № 7441 пропонується визначити вищі спеціалізовані суди головними розпорядниками коштів Державного бюджету України та передбачити окремим рядком видатки на утримання апеляційної палати вищого спеціалізованого суду. Прийняття даного законопроекту забезпечить комплексне визначення законодавчих засад функціонування Вищого антикорупційного суду. З огляду на зазначене, прошу підтримати законопроект № 7441.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Крулько Іван Іванович. Будь ласка.

Сергій Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний Андрію Володимировичу. Я ще раз звертаю увагу на те, що в тому вигляді, в якому приймається дуже важливе для держави рішення про створення антикорупційного суду, є абсолютно ганебним для цього парламенту. Абсолютно ганебним є те, що корупціонер Порошенко відправив до Верховної Ради корупціонера Філатова представляти проект Закону «Про Вищий антикорупційний суд». Це приниження для українського парламенту.

До речі, хочу відреагувати на те, про що заявив попередній виступаючий, представник так званої коаліції. Я подивився результати голосування щодо прийняття в першому читанні законопроекту про антикорупційний суд: БПП – 101, «Народний фронт» – 67, тобто разом 168 голосів. То якими вашими голосами щось тут прийнято? Нічого вашими голосами не прийнято (*Оплески*). Законопроект прийнятий голосами депутатів, які хочуть, щоб в Україні був антикорупційний суд, хочуть реально боротися з корупцією, а не створювати якісь

фейки. Сьогоднішній розгляд цього законопроекту свідчить про те, що ні про яку боротьбу з корупцією не йдеться.

Скажіть, хтось із вас читав назву проекту закону, який зараз розглядається? Вона звучить так: проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» – увага! – у зв’язку із прийняттям Закону України «Про Вищий антикорупційний суд». Ви що, прийняли Закон «Про Вищий антикорупційний суд»? Не прийняли. Ви що, робите вигляд, нібито ця Верховна Рада щось вирішує? Чи комітет вже знає, який буде текст закону про антикорупційний суд і під нього підганятиме цей законопроект? А, може, шановний пане Голово Верховної Ради, все-таки треба було діяти відповідно до закону, до Регламенту – не переносючи розгляду цього питання без рішення Верховної Ради, все-таки провести широку професійну дискусію, я підкреслюю, професійну, а не політичну, і розв’язати ті питання, які необхідні для того, щоб був створений незалежний, я підкреслюю це ключове слово, незалежний антикорупційний суд, який міг би виносити чесні справедливі вирoki у справах про топ-корупцію, а не розказувати нам казки, що в законопроекті Президента виявляється не треба враховувати висновки Венеціанської комісії, а цей законопроект треба прийняти, бо є відповідні рішення Венеціанської комісії? Тому, хлопці, як кажуть у народі, ви або хрест зніміть, або якось по-інакшому себе поведіть.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Помазанов. Будь ласка.

ПОМАЗАНОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Фракція «Народний фронт». Шановні колеги! Насамперед хочу всім сказати, що законопроект № 7441 точно не є технічним, він є необхідним для прийняття в цілому законопроекті № 7440, який ми сьогодні прийняли в першому читанні, щоб він міг зреалізуватися і працювати нормальним чином. Мені незрозуміло, чому ми робимо це з перервами. Даний проект закону ми повинні були прийняти за основу одразу після прийняття проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд». Як законодавці ми не могли прийняти

ці законодавчі зміни одночасно з законопроектом про антикорупційний суд, оскільки внесення змін до Закону «Про судоустрій і статус суддів» потребує окремої процедури.

До даного проекту закону також є ряд зауважень і запитань. Я вважаю, що включення положення про те, що ми плануємо таким законодавчим актом ліквідувати всі територіальні управління Державної судової адміністрації, все-таки було помилковим, оскільки, на думку голови Державної судової адміністрації, це може призвести до фактичного колапсу судової системи, зокрема місцевих загальних судів, які на сьогодні повністю фінансуються і забезпечуються територіальними органами Державної судової адміністрації.

Шановні колеги, законопроекти № 7441 і № 7441-1 майже ідентичні. Давайте за основу приймемо № 7441, а до другого читання приберемо всі неточності як в законопроекті № 7440, так і в законопроекті № 7441. Голосуємо за основу!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Голосування за основу відбудеться через 2 хвилини.

Прошу секретаріат Верховної Ради і голів фракцій запросити депутатів до залу.

Від Радикальної партії ще не було виступу.

Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Шановні колеги! Реальна боротьба з корупцією – це насамперед подолання бідності. Команда Радикальної партії вимагає від влади підвищення українцям зарплат, пенсій, щоб люди не виїжджали за кордон, не шукали можливості там заробити, а заробляли в рідній країні.

Одним із елементів подолання бідності є зниження ціни на газ. Якщо нам уряд до сьогодні розказував, що таких можливостей немає, то після вчорашнього рішення Стокгольмського арбітражу Україна отримає від російського «Газпрому» 2,6 мільярда доларів, які ми пропонуємо спрямувати насамперед на енергомодернізацію, щоб за рахунок коштів державного бюджету, бо в людей грошей немає, масово провести заміну котлів, вікон, дверей, ремонт теплотрас, котелень, внаслідок чого знизиться енергозатратність, і вдвічі знизити вартість

тарифів на комуналку, щоб люди не виносили останнє на оплату комуналки.

Ми вимагаємо від уряду скасувати власне рішення про прив'язку ціни на вітчизняний газ до ціни імпортного паритету, і тоді собівартість видобутку власного газу становитиме 2 тисячі гривень, а не 8-10, які українці платять. Після вчорашнього рішення Стокгольмського арбітражу немає жодних підстав для підвищення ціни на газ для громадян. Ми вимагаємо відмовитися від цієї ганебної ідеї і не підвищувати ціни на газ.

Крім того, в бюджеті на цей рік закладено: 70 мільярдів гривень – на субсидії і близько 1 мільярда – на енергомодернізацію. Кошти, які ми отримуємо від Стокгольмського арбітражу, мають бути спрямовані на енергомодернізацію, збільшення видобутку власного газу, внаслідок чого знизиться ціна на газ для громадян. Оце і є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до прийняття рішення. Ще раз хочу наголосити, законопроект, який супроводжує закон про антикорупційний суд, приймається за основу, на чому голова комітету виразно наголосив. Прошу всіх підтримати цю пропозицію.

Прошу заходити до залу і займати робочі місця.

Князевич. Будь ласка, заключне слово.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую. Пане Голово, дозвольте звернутися до вас з проханням робити зауваження тим виступаючим, які дозволяють собі голосливо звинувачувати і суб'єкта права законодавчої ініціативи, і його представників. Відверто кажучи, це суперечить Регламенту. У такому випадку треба просто позбавляти їх слова. Дуже просив би на це звертати увагу.

З приводу звинувачень на адресу комітету. Хочу вам сказати, що висновок Венеціанської комісії можна читати як завгодно, але основна її вимога – написано чорним по білому – такий законопроект має бути внесений Президентом. Не можна, подаючи альтернативні законопроекти, посилатися на висновки Венеціанської комісії. Це цинізм вищої міри.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, я прошу підтримати даний законопроект за основу. Він є технічним, супровідним до законопроекту про антикорупційний суд, так само важливий і знаковий. Прошу всіх підтримати. Прошу не виходити із залу.

Барна, прошу повернутися до залу.

Отже, ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» (№ 7441). Прошу голосувати.

«За» – 203.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття в першому читанні законопроекту № 7441-1. Прошу голосувати.

«За» – 123.

Законопроект № 7441 набрав більшу кількість голосів. Зараз я запропоную повернутися до його розгляду. Прошу сконцентруватися.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду законопроекту № 7441. Прошу голосувати.

Колеги, хто голосував за антикорупційний суд, підтримайте.

«За» – 200.

Колеги, ми не можемо його втратити. Давайте, щоб він не був відхилений, направимо до комітету на повторне перше читання. Це буде справедливо. Підтримується? *(Шум у залі)*.

Колеги, всіх прошу підтримати пропозицію про направлення до комітету проекту закону № 7441 на повторне перше читання. Прошу голосувати.

Сергію, ви підтримуєте цю пропозицію? Колеги, не можна завалювати. Голосуємо!

«За» – 201.

У нас є остання пропозиція – повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи – Президенту на доопрацювання. Підтримується?

Олегу, підтримайте цю пропозицію.

Колеги, прошу зобілізуватися. Ми не можемо втратити цього законопроекту.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту [№ 7441](#) суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу підтримати. Давайте позитивним голосування покажемо, що ми не дамо можливості завалитися суду. Голосуємо!

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Колеги, я продовжую ранкове засідання на 15 хвилин.

На ваш розгляд пропонується проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів іноземних держав та парламентських асамблей міжнародних організацій щодо засудження політичних репресій Російської Федерації проти громадян України внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України та звільнення політичних в'язнів – громадян України» ([№ 8064](#)).

Прошу підтримати пропозицію про розгляд даного законопроекту за скороченою процедурою. Голосуємо!

«За» – 207.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошується народний депутат України Геращенко Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Мене дивують ваші крики про те, що цей проект постанови треба приймати без обговорення. Родини заручників чекають, коли з трибуни Верховної Ради будуть названі прізвища українців, які є політв'язнями Кремля. Тому дуже важливо сказати, про що саме цей проект постанови.

Я хочу подякувати парламенту за прийняття багатьох законодавчих актів, звернень до парламентів світу, міжнародних організацій з проханням тиснути на Путіна, в якого знаходяться ключі від усіх кремлівських тюрем і тюрем на окупованих територіях, щоб звільнити політв'язнів Кремля. Учора абсолютно справедливо Президент України на своїй прес-конференції заявив, що єдина людина, від якої залежить, коли українські бранці будуть в Україні, – це Путін. Тому так важко іде процес звільнення заручників.

Наразі парламент вперше має прийняти проект постанови, в якому вказуються прізвища як українців, так і кримських татар, яких

незаконно утримують у тюрмах окупованого Криму, Лефортовській тюрмі, інших тюрмах Російської Федерації. Ми маємо кілька жахливих випадків, коли громадян з окупованих Луганська і Донецька вивозили до Ростова-на-Дону, а потім до Сибіру. Так, наприклад, сталося з Миколою Сизановичем. Ми маємо назвати поіменно всіх бранців Кремля, які незаконно утримуються Росією, вимагати від світу тиснути на Росію, щоб їх звільнити.

Пане Голово, прошу додати мені 1 хвилину, щоб поінформувати вас про те, в якому стані знаходиться питання звільнення заручників, бранців Кремля.

Завтра, якщо, дай, Боже, не зірветься, ми матимемо хороші новини відносно двох українців, яких утримують в Російській Федерації. Водночас безрезультатними є всі наші зусилля щодо звільнення Олега Сенцова, Романа Сущенка, Олександра Кольченка, Павла Гриба, Станіслава Клича, Миколи Карпюка та інших політв'язнів Кремля. Чи був шанс їх звільнити? Можливо, й був. Російська Федерація ніколи не була зацікавлена у визволенні своїх громадян, яких посилає вбивати українців. Коли ми передавали Росії Александрова і Єрофєєва, можливо, можна було витягти і ще когось, але, пам'ятаємо, що тоді було заблоковано трибуну – вимагали звільнення лише однієї людини, і, по суті, цей тиск унеможливив звільнення двох.

Хочу сказати, що зараз в українських тюрмах перебуває близько двох десятків росіян. Від усіх нас я офіційно звертаюся до Російської Федерації: забирайте їх, віддайте нам наших – Олега, Олександра, Романа – всіх, перерахованих у списку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, можемо підтримати проект постанови?

Прощу зайти до залу і приготуватися до голосування.

Ганна Гопко. Будь ласка.

ГОПКО Г.М. Колеги, дуже важливо прийняти цей проект постанови зі змінами та доповненнями до тексту звернення, які були учора обговорені з правозахисниками на засіданні комітету, у тому числі додати до списку Миколу Сизановича. Дуже дякуємо, будемо працювати в рамках «Акта Магнітського», щоб посилювати тиск на тих людей, які причетні до переслідування українських громадян. Прощу проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів іноземних держав та парламентських асамблей міжнародних організацій щодо засудження політичних репресій Російської Федерації проти громадян України внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України та звільнення політичних в'язнів – громадян України» ([№ 8064](#)). Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Колеги, питання про авторські права, яке ми маємо розглянути, є надзвичайно важливе. Тому я прошу провести рейтингове голосування.

Хто підтримує пропозицію, щоб ми перейшли до розгляду законопроекту [№ 7466](#), прошу голосувати. Євроінтеграційний законопроект. Ми можемо його швидко розглянути. Голосуємо!

Нагадую, я продовжив засідання на 15 хвилин.

«За» – 182.

Не будемо ризикувати.

Колеги, на ранковому засіданні ми провели дуже важливі голосування, прийняли важливі рішення. А зараз хочу повідомити вам, що о 14 годині в кулуарах третього поверху будинку Верховної Ради України за адресою: вулиця Грушевського, 5 відбудеться перегляд документального фільму «93: бій за Україну», автором якого є Вейді Вадим Ярославович – боєць 93-ї окремої механізованої бригади Збройних Сил України, журналіст за фахом. Під час служби на сході України він зібрав величезну кількість документального відео, на базі якого після демобілізації створив цей фільм. Запрошую всіх до перегляду фільму.

Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується закритим. О 16 годині прошу всіх прийти до сесійного залу для продовження нашої роботи.